===

Intitulé : Landsverordening voortgezet onderwijs

Citeertitel: Landsverordening voortgezet onderwijs

Vindplaats : AB 1989 no. GT 103

Wijzigingen: AB 1989 no. 73; AB 1990 no. 30; AB 1995 no. 35; AB 1996 nos. 21 en 74; AB 1997 no. 33; AB 2001 no. 72; AB 2009 no. 75; AB 2009 no. 88; AB 2011 no. 24 (inwtr. 2011 no. 53)

===

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Deze landsverordening verstaat onder:

Minister	:	minister, belast met onderwijs;
Inspecteur	:	de inspecteur van het onderwijs, belast met het toezicht op de school;
School	:	een school voor voortgezet onderwijs, tenzij het tegendeel blijkt;
openbare school	:	een door het Land in stand gehouden school;
bijzondere school	:	een door een natuurlijke persoon of door een privaatrechtelijke rechtspersoon in stand gehouden school;
bevoegd gezag	:	voor wat betreft a. een openbare school: de Minister; b. een bijzondere school: het schoolbestuur;
profiel	:	een samenhangend onderwijsprogramma dat zich kenmerkt door een brede algemene maatschappelijke- en persoonlijke vorming en een gedegen voorbereiding op het vervolgonderwijs.

Artikel 2
(vervallen)

Artikel 3

1. Het voortgezet onderwijs omvat het onderwijs dat wordt gegeven na het basisonderwijs, met uitzondering van het onderwijs geregeld in de Landsverordening Universiteit van Aruba en haar uitvoeringsbesluiten.

2. Het voortgezet onderwijs heeft tot doel de algemene burger- en persoonsvorming van de leerling en de voorbereiding op verdere studie en beroep.

Artikel 4

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden de onderwerpen aangewezen waarover aan organisaties van ouders, van leraren of van schoolbesturen dan wel aan twee of meer van deze groepen, die zich de behartiging van de belangen van een of meer vormen van voortgezet onderwijs ten doel stellen, de gelegenheid wordt gegeven de Minister van advies te dienen. Aan die organisaties wordt deze gelegenheid uitsluitend verleend, indien zij naar het oordeel van de Minister vol-

doende representatief zijn.

TITEL II

Het onderwijs

Artikel 5

Het voortgezet onderwijs wordt onderscheiden in:
a. voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;
b. hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;
c. hoger, middelbaar en lager beroepsonderwijs.

AFDELING I

Openbaar en uit de openbare kas bekostigd bijzonder schoolonderwijs

Artikel 6

De bepalingen van de hoofdstukken I en II van deze afdeling regelen het openbaar schoolonderwijs; de bepalingen van de hoofdstukken I en III zijn voorwaarden voor bekostiging van het bijzonder schoolonderwijs.

HOOFDSTUK I

Regelen voor het openbaar schoolonderwijs, tevens voorwaarden voor bekostiging van het bijzonder schoolonderwijs

§1 Scholen

Artikel 7

1. Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van zes jaren.
2. Aan deze scholen wordt onderwijs gegeven in Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, Spaanse taal en literatuur, Papiamentse taal en cultuur, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie, management en organisatie, individu en samenleving/maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding en informatiekunde. Het onderwijs kan mede omvatten het vak godsdienstleer.
3. Met toestemming van de Minister kan ook onderwijs worden gegeven in andere vakken.

Artikel 8

1. Hoger algemeen voortgezet onderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van vijf jaren.
2. Aan deze scholen wordt onderwijs gegeven in Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, Spaanse taal en literatuur, Papiamentse taal en cultuur, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie, management en organisatie, individu en samenleving/maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding en informatiekunde. Het onderwijs kan mede omvatten het vak godsdienstleer.
3. Met toestemming van de Minister kan ook onderwijs worden gegeven in andere vakken.

Artikel 9

1. Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van vier jaren. Aan deze scholen kan een afdeling worden verbonden met een cursusduur van drie jaren.
2. Aan deze scholen wordt onderwijs gegeven in Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, Spaanse taal en literatuur, Papiamentse taal en cultuur, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie, management en organisatie, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding en informatiekunde. Het onderwijs kan mede omvatten het vak godsdienstleer.
3. Met toestemming van de Minister kan ook onderwijs worden gegeven in andere vakken.

Artikel 10

1. Het onderwijs aan de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, vangt aan met een tweejarige basiscyclus en omvat in ieder geval onderwijs in de vakken Papiamentse taal, Nederlandse taal, Engelse taal en Spaanse taal, kennis van het geestelijk leven, persoonlijke vorming, lichamelijke opvoeding, algemene sociale wetenschappen, culturele en kunstzinnige vorming, natuur en techniek, wiskunde, informatiekunde/informatie- en communicatie-technologie. Het onderwijs omvat mede persoonlijke en studiebegeleiding van de leerling.
2. Met toestemming van de Minister kan ook onderwijs worden gegeven in een andere vreemde taal.
3. Bij ministeriële regeling worden telkens voor een periode van ten hoogste vier jaar de leerplannen van de vakken, bedoeld in het eerste lid, vastgesteld. De vaststelling van de vakleerplannen voor een volgende periode vindt plaats met inachtneming van een evaluatie van de geldende vakleerplannen. De ministeriële regeling bevat voor de vakken, bedoeld in het eerste lid, een les-urentabel die mede als grondslag dient voor de vaststelling van de vakleerplannen.
4. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de basiscyclus zodanig wordt ingericht dat de doelstellingen, zoals vermeld in de vakleerplannen, in twee leerjaren kunnen worden behaald.
5. De school draagt ervoor zorg dat zij de doelstellingen, zoals vermeld in de vakleerplannen, aan het einde van de basiscyclus bereikt.
6. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 mei een programmering van leerstof en toetsing vast die in elk geval betrekking heeft op het komende schooljaar. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden voorschriften gegeven omtrent de inhoud van de programmering van leerstof en toetsing.
7. Het bevoegd gezag richt het onderwijs in de basiscyclus in op de grondslag van een normatieve studielast voor de leerling van ten hoogste 1600 klokuren per leerjaar, uitgaande van ten hoogste 40 weken met elk een normatieve studielast van 40 klokuren.
8. De Minister stelt het gedurende de basiscyclus per week te verzorgen minimum en maximum aantal lesuren van 45 minuten onderwijs in de vakken, bedoeld in het eerste lid, telkens voor een periode van ten hoogste vier jaar vast, de inspecteur en het bevoegd gezag gehoord.
9. De voorgeschreven lesurentabel kan door de school worden aangevuld met vakoverstijgende projecten, mits voor de leerlingen per leerjaar het aantal van 35 lesuren per week niet wordt overschreden en het niet leidt tot een overschrijding van de maximale studiebelasting

van 40 klokuren per week voor de leerlingen.

Artikel 11

1. Aan een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of voor algemeen voortgezet onderwijs kan naast het onderwijs in de voor die school genoemde vakken onderwijs worden gegeven in andere, bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen vakken. Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

2. Voor zover het totale aantal lessen dat aan de school ten hoogste mag worden gevolgd, niet wordt besteed aan de vakken, genoemd in de artikelen 7 tot en met 9 en in het landsbesluit, bedoeld in het eerste lid, en - aan bijzondere scholen - aan godsdienstonderwijs, kan over de gehele cursus ten hoogste een aantal wekelijkse lessen dat gelijk is aan het aantal leerjaren van de desbetreffende school, worden besteed aan door het bevoegd gezag te kiezen vakken.

Artikel 11a

1. Het bevoegd gezag van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, richt een stelsel van kwaliteitszorg voor de school in en draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs. Onder zorg dragen voor de kwaliteit van het onderwijs wordt in elk geval verstaan het uitvoeren van het schoolbeleid op een zodanige wijze, dat de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en de door het bevoegd gezag in het schoolplan, bedoeld in artikel 11b, opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs worden gerealiseerd.

2. Het bevoegd gezag zendt jaarlijks vóór 1 mei een verslag omtrent de kwaliteitszorg aan de inspecteur. Het verslag bevat in ieder geval een uiteenzetting over gebruikte instrumenten van kwaliteitsbeoordeling, de resultaten van de beoordeling, het voorgenomen beleid van de school in het licht van die resultaten en de voornemens ten aanzien van de kwaliteitsbeoordeling.

3. De Minister kan regels stellen omtrent de wijze waarop de kwaliteitsbeoordeling door het bevoegd gezag gerealiseerd wordt en de maatregelen die nodig zijn ter verbetering van de kwaliteit.

Artikel 11b

1. Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school gevoerd wordt en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het schoolplan omvat mede het beleid ten aanzien van de aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke bijdragen, niet zijnde ouderbijdragen of op de onderwijswetgeving gebaseerde bijdragen, indien het bevoegd gezag daarbij verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen binnen de schooltijden en tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, zullen worden geconfronteerd. Het schoolplan kan op een of meer scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, en een of meer andere scholen van hetzelfde bevoegd gezag betrekking hebben.

2. Het onderwijskundig beleid omvat in elk geval de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en van de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma. Daarbij worden tevens betrokken de

voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

3. Het personeelsbeleid, voor zover dat in het schoolplan tot uitdrukking wordt gebracht, omvat in elk geval maatregelen met betrekking tot het personeel die bijdragen aan de ontwikkeling en de uitvoering van het onderwijskundig beleid.

4. Het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs omvat in elk geval de wijze waarop het bevoegd gezag bewaakt dat die kwaliteit wordt gerealiseerd en vaststelt welke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit nodig zijn.

5. Het bevoegd gezag zendt een afschrift van het schoolplan aan de inspecteur. Indien wijzigingen worden aangebracht in het schoolplan, worden deze wijzigingen eveneens aan de inspecteur gezonden.

Artikel 11c

1. Na de tweejarige basiscyclus van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, vangt de bovenbouw aan. De bovenbouw bouwt voort op de basiscyclus.

2. De bovenbouw van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, omvat het derde en vierde leerjaar van een school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, het derde, vierde en vijfde leerjaar van een school voor hoger algemeen voortgezet onderwijs en het derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar van een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.

3. Het derde leerjaar van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, is mede bedoeld als voorbereiding op de profielkeuze aan het einde van dat leerjaar.

4. Het vierde leerjaar van een school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, het vierde en vijfde leerjaar van een school voor hoger algemeen voortgezet onderwijs en het vierde, vijfde en zesde leerjaar van een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs is ingericht volgens profielen.

5. Het bevoegde gezag richt het onderwijs in de bovenbouw van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, in op de grondslag van een normatieve studielast voor de leerling van 1600 klokuren per leerjaar, uitgaande van 40 weken met elke een normatieve studielast van 40 klokuren.

Artikel 11d

1. De Profielen zijn:

a. natuurwetenschappen;
b. mens- en maatschappijwetenschappen;
c. humaniora.

2. Elk profiel bestaat uit:

a. een gemeenschappelijk deel, dat voor alle profielen van de desbetreffende schoolsoort gelijk is;
b. een profieldeel dat kenmerkend is voor dat profiel;
c. een keuzedeel;
d. voor de scholen voor hoger algemeen voortgezet onderwijs en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, een profielwerkstuk.

3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden voor elk profiel van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, vastgesteld:

a. de vakken van de bovenbouw;
b. het aantal lesuren en de normatieve studielast van de bovenbouw;
c. voorschriften omtrent de vakken;

d. voorschriften omtrent de mogelijkheid vrijstelling te verlenen van vakken of onderdelen daarvan ten behoeve van leerlingen met bijzondere kenmerken, waartoe behoren leerlingen die niet in staat zijn onderwijs in de lichamelijke opvoeding te volgen.

Artikel 11e

1. Bij regeling van de Minister worden telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren de eindtermen vastgesteld van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9.

2. Het bevoegde gezag van de bijzondere scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, draagt zorg dat het onderwijs aan die scholen zodanig ingericht is dat de leerlingen de eindtermen binnen de vastgestelde cursusduur kunnen bereiken.

Artikel 12

Beroepsonderwijs wordt gegeven aan:

a. scholen die voorbereiden voor technische beroepen;
b. scholen die voorbereiden voor dienstverlenende en verzorgende beroepen, voor het huishouden en voor beroepen van administratieve aard;
c. scholen die voorbereiden voor agrarische beroepen;
d. scholen voor de opleiding van onderwijzend personeel;
e. scholen die voorbereiden voor niet onder a tot en met d genoemde beroepen.

Artikel 13

1. De scholen die voorbereiden voor technische beroepen, worden onderscheiden in lagere, middelbare en hogere technische scholen.

2. De scholen die voorbereiden voor dienstverlenende en verzorgende beroepen, voor het huishouden en voor beroepen van administratieve aard, worden onderscheiden in lagere, middelbare en hogere scholen. Tot deze scholen worden in ieder geval gerekend de scholen voor economisch, toeristisch en administratief onderwijs en de huishoudscholen.

3. De scholen die voorbereiden voor agrarische beroepen worden onderscheiden in lagere en middelbare scholen.

4. Tot de scholen voor de opleiding van onderwijzend personeel worden gerekend de opleidingsscholen voor kleuterleidsters, de opleidingsscholen voor onderwijzers en de opleidingsscholen voor leraren. De opleidingsscholen voor kleuterleidsters zijn scholen voor middelbaar beroepsonderwijs; de opleidingsscholen voor onderwijzers en die voor leraren zijn scholen voor hoger beroepsonderwijs.

Artikel 14

1. Lager beroepsonderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van ten hoogste vier jaren.

2. Aan deze scholen wordt onderwijs gegeven in algemene vakken en in op het beroep gerichte vakken. Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

3. Tot de algemene vakken behoren in ieder geval Nederlandse taal en Papiamentse taal, een moderne taal, maatschappijleer, rekenen, lichamelijke oefening.

Artikel 15

1. Middelbaar beroepsonderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van ten hoogste vier jaren.
2. Hoger beroepsonderwijs wordt gegeven aan scholen met een cursusduur van ten hoogste vijf jaren. Aan deze scholen kan een voorbereidend jaar zijn verbonden.
3. Aan de scholen voor middelbaar en voor hoger beroepsonderwijs wordt onderwijs gegeven in algemene vakken en in op het beroep gerichte vakken. Aan bijzondere scholen kan bovendien godsdienstonderwijs worden gegeven.

Artikel 16

1. De opleidingsschool voor kleuterleidsters heeft een cursusduur van vier jaren, verdeeld over twee afdelingen, een afdeling A en een afdeling B.
2. De afdeling A, bestaande uit drie leerjaren, beoogt de vorming tot kleuterleidster. De afdeling B, bestaande uit een leerjaar, beoogt de vorming tot hoofdleidster.

Artikel 17

Aan de opleidingsscholen voor onderwijzend personeel wordt in ieder geval onderwijs gegeven in opvoedkunde, psychologie, algemene didactiek, bijzondere didactiek.

Artikel 18

1. In een scholengemeenschap zijn tot een school verenigd een school in de zin van deze landsverordening en één of meer andere al dan niet in deze landsverordening bedoelde scholen.
2. Indien in een scholengemeenschap zijn verenigd een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en één of meer scholen voor algemeen voortgezet onderwijs is ten minste het eerste leerjaar gemeenschappelijk.
3. In een gemeenschap van scholen zijn verenigd een zelfstandige school in de zin van deze landsverordening en één of meer andere al dan niet in deze landsverordening bedoelde zelfstandige scholen die ten aanzien van de inrichting van het onderwijs nauw samenwerken. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voorschriften worden vastgesteld met betrekking tot deze samenwerking.

Artikel 19

1. De scholen kunnen zijn dagscholen, avondscholen of dag-avondscholen. Volgens regelen, te stellen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen de cursusduur en de inrichting van het onderwijs aan de avondscholen en aan de dag-avondscholen afwijken van die voorgeschreven bij of krachtens deze landsverordening.
2. Tenzij het tegendeel blijkt, worden onder scholen voor beroepsonderwijs mede verstaan afzonderlijke cursussen voor beroepsonderwijs.

Artikel 20

De naam van de school duidt aan, tot welke van de soorten van scholen, bedoeld in de voorgaande artikelen, de school behoort.

Artikel 21

1. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voor elke soort van scholen voorschriften worden vastgesteld omtrent de inrichting van het onderwijs.

2. Het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdt voor de scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en voor algemeen voortgezet onderwijs ten minste voorschriften in omtrent:

a. de vakken, genoemd in de artikelen 7 tot en met 9, waarin het onderwijs moet worden gevolgd;
b. de vakken en de aantallen wekelijkse lessen in elk van die vakken, die in de basiscyclus, bedoeld in artikel 10, eerste lid, moeten worden gevolgd en het aantal mentorlessen dat in de basiscyclus ten minste moet worden gevolgd;
c. het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de bovenbouw in elk van de vakken, genoemd in de artikelen 7 tot en met 9, of in groepen van die vakken ten minste moet worden gevolgd, het aantal mentorlessen en het aantal lessen in loopbaanoriëntatie, dat gedurende de bovenbouw ten minste moet worden gevolgd;
d. het aantal wekelijkse lessen dat gedurende de bovenbouw in alle vakken tezamen moet worden gevolgd, met inbegrip van de mentorlessen;
e. het aantal wekelijkse lessen dat gedurende de bovenbouw in alle vakken tezamen ten hoogste mag worden gevolgd, met inbegrip van de mentorlessen;
f. de duur van de lessen en de mentorlessen;
g. splitsing en samenvoeging van klassen en vorming van groepen, mede in verband met het totale aantal leerlingen.

3. Het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdt voor de scholen voor beroepsonderwijs ten minste voorschriften in omtrent:

a. de cursusduur, de praktijktijd en de afdelingen;
b. de inrichting van het onderwijs in het voorbereidend jaar;
c. voor wat betreft het eerste leerjaar van de scholen voor lager beroepsonderwijs, de aantallen wekelijkse lessen in elk van de vakken, bedoeld in artikel 14, derde lid, die ten minste moeten worden gevolgd, alsmede het aantal studielessen dat ten minste moet worden gevolgd, en, voor wat betreft het tweede leerjaar van deze scholen, de aantallen wekelijkse lessen in algemene vakken, die ten minste moeten worden gevolgd;
d. de vakken en de groepen van vakken, het aantal wekelijkse lessen, dat gedurende de cursus in deze vakken en groepen van vakken ten minste moet worden gevolgd, het aantal studielessen, dat gedurende de cursus ten minste moet worden gevolgd en voor zover nodig de leerstof;
e. het aantal wekelijkse lessen, dat - behoudens godsdienstonderwijs aan bijzondere scholen - gedurende de cursus mag worden besteed aan het onderwijs in andere, door het bevoegd gezag te kiezen vakken;
f. de onderwerpen, genoemd in het tweede lid van dit artikel, onderdelen d tot en met g.

4. Het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdt voor de opleidingsscholen voor onderwijzend personeel ten minste voorschriften in omtrent:

a. voor zover nodig de leerstof die voor de vakken genoemd in artikel 17 ten minste moet worden onderwezen;
b. het minimum aantal per leerling te geven lessen gedurende de cursus of een deel daarvan, in elk van de vakken genoemd in artikel 17 of in groepen van die vakken;
c. het minimum totaal aantal per leerling te geven lessen met inbegrip

van de studielessen, gedurende de cursus of een deel daarvan;
d. de onderwerpen, genoemd in het tweede lid van dit artikel, onderdelen f en g.

5. Voor de cursussen voor beroepsonderwijs stelt de Minister voorschriften vast omtrent de inrichting van het onderwijs.

6. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voorschriften worden vastgesteld voor de vakopleiding in samenwerking met bedrijven.

Artikel 22

1. De rector of de directeur van de school ontwerpt jaarlijks met inachtneming van de bij of krachtens deze landsverordening gegeven voorschriften, na bespreking met de gezamenlijke leraren, het leerplan en de lesrooster.

2. Het bevoegd gezag stelt het leerplan en de lesrooster vast en zendt deze ter goedkeuring aan de inspecteur.

3. De leerplannen en de lesroosters van de cursussen voor beroepsonderwijs behoeven de goedkeuring van de Minister.

Artikel 23
(vervallen)

Artikel 24

1. De Minister stelt voorschriften vast met betrekking tot de begin- en einddatum van het schooljaar en met betrekking tot het totaal aantal vakantiedagen per jaar.

2. De lesrooster wordt vastgesteld in overeenstemming met het leerplan. Hij geeft de regeling van de schooltijden en vermeldt tevens de feestdagen en de schoolvakanties waarvan de begin- en einddata door de Minister, het bevoegd gezag gehoord, worden vastgesteld, alsmede de namen van de leraren.

3. Afwijking van lesrooster kan plaats hebben met toestemming van de inspecteur.

Artikel 25

1. Indien de inspecteur van oordeel is, dat het leerplan of de lesrooster niet voldoet aan de bij of krachtens deze landsverordening gegeven voorschriften of anderszins gebreken vertoont en het bevoegd gezag wijziging weigert, vraagt hij het oordeel van de Minister, aan wiens uitspraak het bevoegd gezag zich onderwerpt.

2. De leerplannen van de scholen waarvoor niet bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs zijn vastgesteld, behoeven de goedkeuring van de Minister.

Artikel 26

De Minister kan nadere voorschriften geven omtrent de modellen van leerplannen en lesroosters en omtrent de inzending daarvan.

Artikel 27

1. Het bevoegd gezag stelt, de inspecteur gehoord, een reglement voor de school vast.

2. De Minister kan nadere voorschriften geven omtrent de inhoud

van dit reglement.

Artikel 28

Ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een school en ten behoeve van een scholengemeenschap, als bedoeld in artikel 18, kan de Minister goedkeuren, dat wordt afgeweken van de bij of krachtens deze landsverordening gegeven voorschriften.

Artikel 29

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voor elke soort van scholen of voor afdelingen van die scholen voorwaarden voor de toelating en voorschriften omtrent verwijdering en bevordering worden vastgesteld.

Artikel 30

1. Het gezondheidstoezicht op de scholen wordt uitgeoefend door de minister van Publieke Werken en Volksgezondheid en strekt zich uit over alle gebouwen waarin en terreinen waarop voortgezet onderwijs wordt gegeven en over het personeel van de scholen en de leerlingen.
2. Geen voortgezet onderwijs wordt gegeven in gebouwen of op terreinen waarvan de minister van Publieke Werken en Volksgezondheid heeft beslist, dat zij niet voldoen aan de voorschriften, bedoeld in het zesde lid, of schadelijk zijn voor de gezondheid dan wel gevaar opleveren voor de veiligheid.
3. Een beslissing, als bedoeld in het vorige lid, wordt schriftelijk en met redenen omkleed gegeven. Afschriften ervan worden gezonden aan de inspecteur, aan de rector of de directeur van de school en, indien het een bijzondere school betreft, aan het schoolbestuur.
4. De minister van Publieke Werken en Volksgezondheid maakt zijn beslissing onmiddellijk openbaar in de Landscourant van Aruba.
5. Nadat de minister van Publieke Werken en Volksgezondheid schriftelijk heeft verklaard, dat het gebouw of het terrein voldoende is verbeterd, mag het onderwijs worden hervat. Dit wordt openbaar gemaakt overeenkomstig het derde en het vierde lid.
6. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen, zowel in het belang van de gezondheid en de veiligheid van de leerlingen als van het onderwijs, voorschriften worden gegeven omtrent de bouw en de inrichting van gebouwen waarin voortgezet onderwijs wordt gegeven, omtrent de inrichting van de bij de school behorende terreinen, alsmede omtrent het aantal leerlingen dat in de lokalen mag worden toegelaten.

Artikel 31

1. Hij die in strijd met artikel 30 onderwijs geeft of doet geven in een afgekeurd lokaal of die als rector of directeur van een school in een lokaal meer leerlingen toelaat dan het mag bevatten volgens de voorschriften, bedoeld in het zesde lid van dat artikel, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste honderd florin.
2. Indien het feit, strafbaar gesteld in het eerste lid, wordt gepleegd voordat twee jaren zijn verlopen sedert een veroordeling ter zake van eenzelfde feit onherroepelijk is geworden, wordt een geldboete van ten hoogste tweehonderd florin of hechtenis van ten hoogste veertien dagen opgelegd. Bij tweede of volgende herhaling, gepleegd telkens binnen twee jaren, nadat de laatste veroordeling onherroepelijk is geworden, wordt hechtenis opgelegd van ten hoogste een jaar.

3. Het feit, strafbaar gesteld in dit artikel, is een overtreding.

§2 Eindexamens

Artikel 32

1. Aan de leerlingen van de dagscholen, bedoeld in de artikelen 7, 8 en 9, alsmede aan de leerlingen van de dagopleidingsscholen door onderwijzers en aan die van de afdeling A en van de afdeling B van de dagopleidingsscholen voor kleuterleidsters wordt gelegenheid gegeven aan deze scholen een eindexamen af te leggen.

2. Aan de leerlingen van de overige scholen en aan de leerlingen van de afdelingen van scholen voor beroepsonderwijs kan gelegenheid worden gegeven aan deze scholen en afdelingen een eindexamen af te leggen. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen scholen of afdelingen van scholen voor beroepsonderwijs worden aangewezen, waarvan het bevoegd gezag de regeling van het eindexamen vaststelt onder goedkeuring van de Minister.

3. Het eindexamen wordt afgenomen door de rector of de directeur en leraren van de school onder toezicht, behoudens in de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te noemen gevallen, van een of meer door de Minister aan te wijzen gecommitteerden. Het eindexamen kan mede worden afgenomen door deskundigen, die door het bevoegd gezag onder goedkeuring van de Minister worden aangewezen.

4. Zij, die het eindexamen met gunstig gevolg hebben afgelegd, ontvangen, voor zover het betreft:

a. het eindexamen van de opleidingsscholen voor onderwijzers, een akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer;
b. het eindexamen van de afdeling A van de opleidingsscholen voor kleuterleidsters, een akte van bekwaamheid als leidster;
c. het eindexamen van de afdeling B van de opleidingsscholen voor kleuterleidsters, een akte van bekwaamheid als hoofdleidster;
d. het eindexamen van de overige scholen, een diploma.

De Minister stelt de modellen van deze akten en diploma's vast.

5. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden, behalve indien het tweede lid, tweede volzin, toepassing heeft gevonden, voorschriften vastgesteld omtrent de in dit artikel bedoelde eindexamens, die niet voor alle leerlingen van een school dezelfde vakken behoeven te omvatten.

6. Ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs kan de Minister toestaan, dat wordt afgeweken van de bij of krachtens dit artikel gegeven voorschriften.

7. De Minister wijst, na daaromtrent het oordeel van de directeur van de Directie Onderwijs en de inspecteur te hebben ingewonnen, de vakken aan voor welke de centrale examinering geschied. De Directie Onderwijs draagt zorg dat de centrale examinering geschiedt door een van de scholen onafhankelijk instituut. Zo de Minister uitvoering geeft aan de in de eerste volzin bedoelde bevoegdheid, draagt het bevoegd gezag van de bijzondere scholen zorg voor de centrale examinering overeenkomstig de aanwijzing.

8. De Minister draagt zorg voor aanvullende kwaliteitsborging van de vakken die aangewezen zijn voor centrale examinering.

9. Voor examens die niet vanwege de school worden afgelegd, kunnen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, voorschriften worden gegeven.

Artikel 32a

1. Het bevoegd gezag van de scholen, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9, stelt een plan van leerstof en toetsing vast, de inspecteur gehoord. Het plan van leerstof en toetsing wordt vastgesteld vóór 15 april, voorafgaand aan het schooljaar en bepaalt ten minste:
a. de onderwijs- en vormingsdoelen, met inbegrip van de eindtermen, bedoeld in artikel 11e, eerste lid;
b. de inhoud, aard en indeling van de toetsen en het schoolexamen;
c. de volgorde waarin, de tijdvakken waarbinnen en het aantal malen per schooljaar dat gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van toetsen, het schoolexamen of onderdelen daarvan;
d. op welke grond vrijstelling kan worden verleend van een of meer examenonderdelen;
e. de wijze waarop en de termijn waarbinnen de leerling inzage krijgt in zijn beoordeelde schriftelijk werk;
f. de termijn waarbinnen de uitslag van een schoolexamen bekend wordt gemaakt;
g. de wijze en de termijn waarin de leerling beroep kan aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie dan wel van de examinator.

2. De Minister kan nadere voorschriften geven omtrent de modellen en inhoud van de plannen van leerstof en toetsing.

3. Het bevoegd gezag stelt, de inspecteur gehoord, met inachtneming van het plan van leerstof en toetsing, voorschriften vast met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens het afnemen van het schoolexamen of onderdelen daarvan in de vorm van een examenreglement.

4. Het bevoegd gezag maakt het plan van leerstof en toetsing en het examenreglement tijdig voor de aanvang van het schooljaar op zodanige wijze bekend, dat de leerling zich een goed beeld kan vormen van de inhoud en de inrichting van het onderwijs en het examen.

Artikel 33

1. De leerling die de school verlaat en aan wie geen akte of diploma kan worden uitgereikt, ontvangt een verklaring waarin in ieder geval wordt vermeld het tijdstip waarop hij de school verlaat, en het leerjaar waartoe hij laatstelijk onvoorwaardelijk was bevorderd. Deze verklaring wordt door het bevoegd gezag of namens het bevoegd gezag door de rector of de directeur ondertekend.

2. De Minister stelt het model van de verklaring vast.

§3 Personeel

Artikel 34

1. Zij die onderwijs geven aan een school, dragen de titel van leraar.

2. Aan het hoofd van een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en aan het hoofd van een scholengemeenschap waaraan mede voorbereidend wetenschappelijk onderwijs wordt gegeven, staat een rector, aan het hoofd van de overige scholen en scholengemeenschappen een directeur. Tot rector of directeur is slechts benoembaar hij die met inachtneming van artikel 35, eerste lid, kan worden benoemd tot leraar in een van de vakken die aan de school worden onderwezen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag met goedkeuring van de Minister afwijken van het bepaalde in de vorige volzin.

3. Het bevoegd gezag benoemt één of meer van de leraren om de rector of de directeur bij te staan en bij afwezigheid te vervangen;

deze dragen de titel van onderscheidenlijk conrector en adjunct-directeur.

4. De Minister, de directeur van de Directie Onderwijs gehoord, stelt voorschriften vast omtrent het aantal door de rector of de directeur en door de conrector of de adjunct-directeur ten minste te geven lessen.

Artikel 35

1. Tot leraar aan een school kan slechts worden benoemd hij die in het bezit is van:
a. een bewijs van bekwaamheid voor het door hem aan die school te geven onderwijs;
b. een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding, voor zover vereist bij of krachtens artikel 36;
c. een bewijs van goed zedelijk gedrag, afgegeven door de bevoegde overheden van de plaatsen waar hij de laatste twee jaren heeft gewoond;
d. een geneeskundige verklaring dat hij geen ziels- of lichaamsgebreken heeft die hem voor de vervulling van de betrekking ongeschikt maken;

en die de bevoegdheid tot het geven van onderwijs niet krachtens artikel 40 heeft verloren.

2. In bijzondere gevallen kan de Minister aan personen die in een bepaald vak of onderdeel van een vak door buitengewone bekwaamheid uitmunten, ten aanzien van dit vak of dit onderdeel ontheffing verlenen van de in het eerste lid, onderdelen a en b gestelde eisen.

3. Bij tijdelijke afwezigheid van een leraar kan ten aanzien van degene die hem vervangt telkens voor ten hoogste een jaar worden afgeweken van de eisen van benoembaarheid, gesteld in het eerste lid, onderdelen a en b. Indien in een vacature niet terstond kan worden voorzien door de benoeming van een leraar die aan de genoemde eisen voldoet, is het bepaalde in de vorige volzin van overeenkomstige toepassing.

4. In het eerste leerjaar van een dagschool voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor algemeen voortgezet onderwijs of voor lager beroepsonderwijs kan een leraar die daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag bekwaam is, ook onderwijs geven in andere vakken dan die waarvoor het in zijn bezit zijnde bewijs van bekwaamheid bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, geldt. In bijzondere gevallen kan het bepaalde in de vorige volzin eveneens toepassing vinden ten aanzien van een leraar in het tweede leerjaar van een daarbedoelde school.

5. In de gevallen, bedoeld in het derde en het vierde lid, is de goedkeuring van de inspecteur vereist. Wordt de goedkeuring geweigerd, dan kan het bevoegd gezag binnen veertien dagen, nadat de beslissing van de inspecteur te zijner kennis is gebracht, bij de Minister in beroep komen.

6. Het eerste lid, onderdelen a en b, is niet van toepassing op een leraar, in zoverre deze belast is met het geven van godsdienstonderwijs.

7. De in het eerste lid, onderdeel d, bedoelde verklaring mag niet ouder zijn dan twee jaren. Het onderzoek dat ervoor nodig is, wordt ingesteld vanwege de Minister.

Artikel 36

1. De bewijzen van bekwaamheid en de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding, bedoeld in artikel 35, eerste

lid, onderdelen a en b, zijn opgenomen in de bij deze landsverordening opgenomen bijlage.

2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan de in het eerste lid bedoelde bijlage worden aangevuld of gewijzigd.

3. Volgens regelen te stellen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan de Minister verklaren, dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een bewijs van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs in vakken waarvoor geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen, en van een bewijs, als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onderdeel b.

Artikel 37

1. Aan de scholen worden na overleg met de inspecteur toegelaten studenten aan een school voor de opleiding van onderwijzend personeel die voor het halen van bewijzen van bekwaamheid een praktische vorming behoeven.

2. Zij die ingevolge het eerste lid worden toegelaten, zijn in het bezit van een bewijs van goed zedelijk gedrag en een geneeskundige verklaring, als bedoeld in artikel 35. Zij zijn werkzaam onder de leiding van een bevoegde leraar.

Artikel 38

De salarissen en de toelagen, door het bevoegd gezag toe te kennen aan de rector of de directeur, de leraren en het overige personeel, worden vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 39

1. Het bevoegd gezag benoemt, schorst en ontslaat de rector of de directeur, de leraren en het overige personeel. De benoeming geschiedt zoveel mogelijk in een volledige betrekking.

2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden voorschriften gegeven omtrent de rechten en plichten van de rector, de directeur, de leraren en het overige personeel, voor zover hierin niet bij of krachtens landsverordening is voorzien.

Artikel 40

1. De bevoegdheid tot het geven van onderwijs vervalt van rechtswege bij onherroepelijke veroordeling wegens het misdrijf, bedoeld in artikel 257 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba.

2. De Minister kan een leraar die onherroepelijk is veroordeeld wegens een ander misdrijf dan bedoeld in het eerste lid of die bij het geven van onderwijs opvattingen steunt of verkondigt die strijden met de goede zeden of een aansporing inhouden tot ongehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen van Aruba de bevoegdheid tot het geven van onderwijs ontnemen. Gelijke bevoegdheid komt de Minister toe ten aanzien van een leraar die zich aan ergerlijk levensgedrag schuldig maakt.

3. vervallen

4. De leraar die op grond van dit artikel de bevoegdheid tot het geven van onderwijs verliest, is van rechtswege ontslagen met ingang van de dag waarop de beslissing onherroepelijk is geworden.

5. In bijzondere gevallen kan bij landsbesluit, de Raad van Advies gehoord, aan hem die ingevolge het eerste of het tweede lid de bevoegdheid tot het geven van onderwijs heeft verloren, deze bevoegd-

heid, al dan niet onder voorwaarden worden teruggegeven.

HOOFDSTUK II

Overige regelen voor het openbaar schoolonderwijs

Artikel 41

De openbare scholen zijn, met inachtneming van de krachtens artikel 29 vastgestelde voorschriften, voor alle leerlingen zonder onderscheid toegankelijk.

Artikel 42

1. Het onderwijs aan openbare scholen wordt gegeven met eerbiediging van ieders geloofs- of levensovertuiging.
2. De Minister kan hem die zich in dit opzicht aan plichtsverzuim schuldig maakt, voor ten hoogste een jaar en bij herhaling voor onbepaalde tijd in zijn bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan een openbare school schorsen.

Artikel 43

1. De benoeming en de overplaatsing van rectoren en directeuren geschieden door de Minister na overleg met de directeur van de Directie Onderwijs.
2. De benoeming van leraren geschiedt door de Minister na ingewonnen bericht van de rector of de directeur van de school waaraan de benoeming zal geschieden.
3. De overplaatsing van leraren en de benoeming van de conrectoren of adjunct-directeuren geschieden door de Minister na ingewonnen bericht van de rectoren of directeuren van de desbetreffende scholen.
4. Van alle benoemingen en overplaatsingen doet de Minister mededeling aan de directeur van de Directie Onderwijs.

Artikel 44

1. Aan elke openbare school voor voortgezet onderwijs is, behoudens door de Minister te verlenen ontheffing, een oudercommissie verbonden.
2. De inrichting, de wijze van verkiezing van de leden en de bevoegdheden van de oudercommissie worden geregeld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 45

1. Bij de vaststelling van de lesrooster wordt door het vrijgeven van uitdrukkelijk in die rooster vermelde uren gezorgd, dat de leerlingen, waarvan de ouders, voogden of verzorgers daartoe de wens te kennen geven, in de schoollokalen of elders godsdienstonderwijs kunnen ontvangen.
2. De voor het godsdienstonderwijs bestemde uren vallen binnen de schooltijd en worden voor elke school door de rector of de directeur van de school vastgesteld in overeenstemming met hen die door de besturen der kerkgenootschappen voor die school met het geven van godsdienstonderwijs worden belast.

HOOFDSTUK III

Overige voorwaarden voor bekostiging uit de openbare kas van het bijzonder schoolonderwijs

Artikel 46

1. Indien binnen redelijke afstand van de woning van de leerling niet de gelegenheid bestaat tot het volgen van onderwijs aan een openbare school, mag aan deze leerling de toegang tot een gelijksoortige uit de openbare kas bekostigde bijzondere school niet worden geweigerd op grond van levensbeschouwing, tenzij de school uitsluitend bestemd is voor interne leerlingen.

2. Indien tot een bijzondere school andere leerlingen worden toegelaten dan voor wie de school in verband met de levensbeschouwing wordt in stand gehouden, kunnen deze leerlingen niet worden verplicht tot het volgen van de lessen in de vakken die in verband met die levensbeschouwing aan het leerplan zijn toegevoegd.

Artikel 47

1. De bijzondere school staat onder het bestuur van een stichting of van een rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of instelling die zich het geven van onderwijs ten doel stelt zonder daarbij het maken van winst te beogen.

2. Het aan de school verbonden personeel maakt geen deel uit van het schoolbestuur.

3. Het schoolbestuur draagt zorg voor een deskundig beheer.

Artikel 48

1. Het schoolbestuur stelt, behoudens door de Minister te verlenen ontheffing, de ouders, voogden en verzorgers van de leerlingen in de gelegenheid een oudercommissie te vormen.

2. De inrichting, de wijze van verkiezing van de leden en de bevoegdheid van de oudercommissie worden door het schoolbestuur zoveel mogelijk in overeenstemming met de bepalingen van het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, bedoeld in artikel 44, tweede lid, geregeld.

Artikel 49

1. De rector, de directeur, de leraren en het overige personeel, bedoeld in artikel 38, van de bijzondere school zijn in het bezit van een door het schoolbestuur en door henzelf ondertekende akte van benoeming. Het schoolbestuur zendt een afschrift van deze akte aan de inspecteur.

2. De akte van benoeming bevat ten minste de bepaling of de benoeming in vaste of in tijdelijke dienst geschiedt, alsmede de bepaling dat de voorschriften betreffende de materiële rechtspositie van het personeel, werkzaam bij het openbaar onderwijs, van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 50

1. De rector, de directeur, de leraren en het overige personeel, bedoeld in artikel 38, van bijzondere scholen kunnen tegen een door het schoolbestuur genomen besluit tot schorsing, tot het opleggen van

een disciplinaire straf of tot ontslag anders dan op eigen verzoek, voordat zij de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt of het tijdvak waarvoor zij zijn benoemd, is verlopen, in beroep komen bij de commissie van beroep waarbij het schoolbestuur is aangesloten en aan wier uitspraak het zich onderwerpt. Het beroep moet schriftelijk worden ingesteld binnen dertig dagen nadat het besluit schriftelijk ter kennis van de belanghebbende is gebracht.

2. Tijdens de behandeling voor een commissie van beroep loopt geen verjaring met betrekking tot rechtsvorderingen ter zake van besluiten die aan het oordeel van de commissie zijn onderworpen.

Artikel 51

1. Een commissie van beroep bestaat uit vijf leden en vijf plaatsvervangende leden, waarvan twee leden en twee plaatsvervangende leden worden gekozen door de schoolbesturen en twee leden en twee plaatsvervangende leden door het personeel van de scholen waarover de commissie haar werkkring uitstrekt. Deze vier leden kiezen het vijfde lid, tevens voorzitter, en diens plaatsvervanger.

2. De leden en de plaatsvervangende leden mogen niet zitting hebben in het schoolbestuur, noch deel uitmaken van het personeel van de scholen waarover de commissie haar werkkring uitstrekt.

3. Indien het schoolbestuur twee of meer scholen voor voortgezet onderwijs of ander onderwijs in stand houdt, wordt voor deze scholen één commissie van beroep ingesteld.

4. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere voorschriften worden gegeven omtrent de instelling, de samenstelling en de werkwijze van de commissie van beroep.

AFDELING II

Niet uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs

Artikel 52

1. Voortgezet onderwijs mag slechts worden gegeven door hem die in het bezit is van een bij of krachtens landsverordening aangewezen bewijs van bekwaamheid of enig ander bewijs waaruit blijkt, dat hij voldoende geschikt is voor het door hem te geven onderwijs.

2. Met betrekking tot het niet uit de openbare kas bekostigd voortgezet onderwijs zijn de artikelen 30, 31, 35, eerste lid, onderdelen c en d, en 40 mede van toepassing.

Artikel 53

1. De Minister kan de school die ten aanzien van de duur van de cursus, het leerplan en de bevoegdheden van de leraren overeenkomt met een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor hoger algemeen voortgezet onderwijs, voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs of voor beroepsonderwijs, als bedoeld in artikel 32, eerste en tweede lid, aanwijzen als bevoegd om aan de leerlingen op grond van het met gunstig gevolg afleggen van een eindexamen aan de school het diploma uit te reiken, bedoeld in het vierde lid van dat artikel.

2. Artikel 32, derde en vijfde lid, is op dit eindexamen van toepassing.

Artikel 54

De aanwijzing geschiedt op een daartoe tot de Minister gericht verzoek van het schoolbestuur. Bij het verzoek worden overgelegd:
a. het leerplan van de school;
b. een opgave van de bewijzen van bekwaamheid en van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding van de leraren;
c. de statuten en het reglement van de stichting, vereniging of instelling die de school in stand houdt.

Artikel 55

1. Het leerplan van een ingevolge artikel 53 aangewezen school voldoet ten minste aan de voorschriften van artikel 21.
2. Bij wijziging van het leerplan doet het schoolbestuur daarvan onmiddellijk mededeling aan de inspecteur.
3. De Minister kan ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs aan de school goedkeuren, dat wordt afgeweken van het eerste lid.
4. De naam van de school duidt aan, met welke van de uit de openbare kas bekostigde scholen zij overeenkomt.
5. De voorwaarden voor de toelating tot de school zijn ten minste gelijk aan die, vastgesteld krachtens artikel 29.
6. De artikelen 35 en 40 zijn van toepassing.

Artikel 56

De Minister kan bij met redenen omklede beschikking de aanwijzing intrekken, indien niet langer wordt voldaan aan de artikelen 53 en 55 of indien van misbruik van de verleende aanwijzing is gebleken.

AFDELING III

Landsexamens

Artikel 57

1. Jaarlijks wordt gelegenheid gegeven om door het met gunstig gevolg afleggen van een landsexamen voor een door de Minister in te stellen commissie een akte van bekwaamheid of een diploma te verkrijgen, overeenkomende met een akte van bekwaamheid of een diploma van een school, als bedoeld in artikel 32, eerste lid.
2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt bepaald, welke andere diploma's kunnen worden verkregen door het met gunstig gevolg afleggen van een landsexamen voor een door de Minister in te stellen commissie.
3. De landsexamens zijn openbaar, behoudens het schriftelijke gedeelte.
4. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden nadere voorschriften gegeven voor de in dit artikel bedoelde examens, die niet voor alle kandidaten dezelfde vakken behoeven te omvatten. Daarbij kan worden bepaald het bedrag dat voor de toelating tot deze examens verschuldigd is.

TITEL III

Aanvang, wijze en beëindiging der bekostiging

Artikel 58

Deze titel is mede van toepassing op de afdelingen en cursussen, verbonden aan de scholen, en op afzonderlijke cursussen.

HOOFDSTUK I

Aanvang der bekostiging

Artikel 59

De stichting van een openbare school geschiedt bij landsbesluit, de directeur van de Directie Onderwijs gehoord.

Artikel 60

1. Een verzoek om bekostiging uit de openbare kas van een bijzondere school wordt ingediend bij de Minister.
2. Het verzoek kan slechts worden gedaan door een stichting of een rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of instelling, als bedoeld in artikel 47. Het verzoek is met redenen omkleed, vermeldt de aard, de omvang en de plaats van vestiging van de school en gaat vergezeld van een prognose omtrent het te verwachten aantal leerlingen en van een voorlopige begroting van inkomsten en uitgaven.

Artikel 61

Bij landsbesluit kan een bijzondere school voor bekostiging uit de openbare kas in aanmerking worden gebracht, indien de behoefte aan die school voldoende is gebleken en de nodige gelden ter beschikking staan.

Artikel 62

1. Binnen zes maanden na ontvangst van een verzoek als bedoeld in artikel 60, wordt bij landsbesluit, de directeur van de Directie Onderwijs gehoord, daarop een beslissing genomen.
2. De aanvrager wordt in kennis gesteld van het landsbesluit. Bij inwilliging van het verzoek vermeldt het besluit de datum waarop de bekostiging uit de openbare kas zal ingaan.
3. Een afwijzing van het verzoek is met redenen omkleed.

Artikel 63
(vervallen)

Artikel 64
(vervallen)

HOOFDSTUK II

Wijze der bekostiging

§1 Algemene bepalingen

Artikel 65

1. De kosten van de bijzondere scholen, bedoeld in afdeling I van titel II, worden door het Land vergoed met inachtneming van de artikelen 66 tot en met 94.

2. Aan bijzondere scholen als bedoeld in het eerste lid, wordt geen vergoeding toegekend dan krachtens de bepalingen van deze landsverordening.

3. Het schoolbestuur dient vóór 15 februari van het lopende dienstjaar een verzoek om vergoeding van de geraamde kosten voor het komende dienstjaar in bij de Minister. Het verzoek is met redenen omkleed en gaat vergezeld van een prognose omtrent het te verwachten aantal leerlingen en van een voorlopige begroting van kosten, middelen en investeringen voor het komende dienstjaar.

Artikel 66

De kosten der scholen zijn:

a. de salarissen, waaronder worden verstaan de kosten van de salarissen en toelagen, bedoeld in artikel 38, de uitkeringen en vergoedingen waarop de rectoren, de directeuren, de leraren en het overige personeel, bedoeld in artikel 38, aanspraak hebben, de bijdragen tot hun pensioen en tot dat van hun weduwen en wezen, alsmede van de voor hen wettelijk verschuldigde premies;

b. de stichtingskosten, waaronder worden verstaan de kosten van het aankopen, stichten, verbouwen, herbouwen en uitbreiden van de schoolgebouwen, met inbegrip van de kosten ter verkrijging van de grond, die van de verandering van inrichting dier gebouwen, van het herstellen daarvan voor zover dit niet het gewone onderhoud betreft, alsmede de kosten van het aankopen, van eerste aanleg en van verandering van aanleg van de voor het onderwijs bestemde terreinen;

c. de huren, waaronder worden verstaan de kosten van het huren of van de vergoedingen voor het gebruik van de schoolgebouwen, lokalen en terreinen, alsmede de kosten van erfpacht of enig ander beperkt recht;

d. de inrichtingskosten, waaronder worden verstaan de kosten van het aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoeften, voor zover die aanschaffing niet strekt ter vervanging van leer- en hulpmiddelen die ten gevolge van langdurig gebruik niet meer kunnen worden gebruikt, of tot aanvulling van de voorraad van schoolbehoeften in verband met de vermindering door verbruik;

e. de exploitatiekosten, waaronder worden verstaan:
   1°. de kosten van het onderhoud en van het verzekeren van de schoolgebouwen, lokalen en terreinen en van de daarop rustende lasten;
   2°. de kosten van het schoonhouden van de schoolgebouwen of lokalen, alsmede die van het gebruik van elektrische energie, gas en water;
   3°. de kosten van het onderhoud van de schoolmeubelen en de leer- en hulpmiddelen;
   4°. de kosten van het aanschaffen van leer- en hulpmiddelen en

schoolbehoeften, voor zover die aanschaffing strekt ter vervanging van leer- en hulpmiddelen, die ten gevolge van langdurig gebruik niet meer kunnen worden gebruikt, of tot aanvulling van de voorraad van schoolbehoeften in verband met de vermindering door verbruik;

5°. de administratiekosten;

6°. de kosten van de oudercommissies;

7°. de andere uitgaven ter verzekering van de goede gang van het onderwijs.

Artikel 67

Voor zover de wijze van berekening der vergoeding ten behoeve van de bijzondere scholen in de volgende artikelen niet nader is geregeld, omvat de vergoeding het bedrag dier kosten, voor zover de Minister daaraan zijn goedkeuring heeft gehecht.

§2 Stichtings- en inrichtingskosten

Artikel 68

1. De vergoeding van de stichtings- en inrichtingskosten van een bijzondere school omvat het bedrag van de kosten waarvan de Minister bij de goedkeuring, bedoeld in het tweede lid, heeft bepaald, dat zij voor vergoeding in aanmerking komen.

2. De plannen en begrotingen betreffende de gebouwen en de terreinen zijn onderworpen aan de goedkeuring van de Minister.

Artikel 69

1. Indien de gebouwen en terreinen om niet zijn verkregen of uit eigen middelen zijn bekostigd, stelt de Minister ter bepaling van de kosten de waarde vast die zij op de dag van ingebruikneming of, indien de school op een later tijdstip in het genot van de vergoeding is gesteld, op de dag van ingang van de vergoeding hadden.
Deze waardevaststelling blijft achterwege, indien de kosten van de gebouwen en de terreinen naar het oordeel van de Minister niet voor vergoeding in aanmerking komen.

2. Ingeval de gebouwen en terreinen, bedoeld in het eerste lid, naar het oordeel van de Minister een grotere omvang hebben dan voor een overeenkomstige openbare school nodig zou zijn, wordt bij de vaststelling van de in het eerste lid bedoelde waarde slechts rekening gehouden met het gedeelte van de gebouwen en terreinen dat voor een zodanige openbare school wordt vereist.

3. Indien het schoolbestuur zich met de vaststelling, bedoeld in het eerste lid, niet kan verenigen, wordt de waarde van de gebouwen en de terreinen geschat.

Artikel 70

1. De schatting, bedoeld in artikel 69, derde lid, geschiedt door drie deskundigen, van wie één wordt benoemd door de Minister, één door het schoolbestuur en de derde door de twee benoemde deskundigen. De kosten van de schatting komen ten laste van het Land.

2. De drie deskundigen bepalen het bedrag der waarde, waarna zij de akte van taxatie zo spoedig mogelijk aan de Minister en een afschrift ervan aan het schoolbestuur zenden. Indien de drie deskundigen niet eenstemmig zijn in de bepaling van het bedrag, in dier voege dat

er een meerderheid en een minderheid bestaan, wordt de waarde vastgesteld op het door de meerderheid geschatte bedrag. Indien ieder der drie deskundigen een verschillend bedrag aangeeft, wordt de waarde bepaald op het bedrag dat noch het hoogste, noch het laagste is.

Artikel 71

Indien naar het oordeel van de Minister het vastgestelde of geschatte bedrag van een gebouw of terrein hoger is dan het bedrag dat voor de stichting van een overeenkomstige openbare school nodig zou zijn, wordt voor de berekening van de vergoeding in de kosten van dat gebouw of dat terrein het laatstbedoelde bedrag door hem in aanmerking genomen.

Artikel 72

Bij de toepassing van de artikelen 69 tot en met 71 omvat de vergoeding het bedrag van de ingevolge die artikelen vastgestelde waarde.

Artikel 73

Geen vergoeding wordt toegekend, indien een gebouw of een terrein naar het oordeel van de Minister niet geschikt is voor zijn bestemming.

Artikel 74

1. De Minister kan, de directeur van de Directie Onderwijs gehoord, een bestaand gebouw geheel of ten dele, al of niet verbouwd als schoolgebouw ter beschikking stellen van het schoolbestuur.
2. De Minister en het schoolbestuur kunnen overeenkomen, dat nieuwbouw vanwege het Land geschiedt.

Artikel 75

De Minister kan, de directeur van de Directie Onderwijs gehoord, regelen vaststellen voor het toekennen van een vergoeding voor de kosten van tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen.

§3 Exploitatiekosten

Artikel 76

1. Ter berekening van de vergoeding van de exploitatiekosten stelt de Minister, na overleg met de directeur van de Directie Onderwijs en de schoolbesturen, om de drie jaren voor elke soort van scholen vast:
a. bedragen per lokaal ter bestrijding van de kosten, bedoeld in artikel 66, onderdeel e, sub 1 en 2;
b. een bedrag per leerling ter bestrijding van de kosten, bedoeld in artikel 66, onderdeel e, sub 3 tot en met 7.
2. Bij de vaststelling van de bedragen per lokaal wordt onderscheid gemaakt tussen de theorielokalen, de verschillende soorten van vaklokalen en de overdekte speelplaatsen.
3. Bij landsbesluit kunnen de ingevolge het eerste lid vastgestelde bedragen indien deze te hoog of te laag bevonden worden, verlaagd of verhoogd worden.

Artikel 77

1. De vergoeding van de exploitatiekosten van een bijzondere school omvat het bedrag van de werkelijk gedane uitgaven voor de kosten, bedoeld in artikel 66, onderdeel e, tot ten hoogste:
a. het bedrag per lokaal, bedoeld in artikel 76, vermenigvuldigd met het aantal voor de school in gebruik zijnde lokalen;
b. het bedrag per leerling, bedoeld in artikel 76, vermenigvuldigd met het gemiddeld aantal leerlingen.

2. Indien een lokaal slechts gedurende een deel van het jaar - ongeacht de vakanties - in gebruik is, wordt het voor dat lokaal vast te stellen bedrag naar evenredigheid verminderd.

3. Bij de berekening van het gemiddeld aantal leerlingen worden tot grondslag genomen de aantallen leerlingen die op 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december van het desbetreffende jaar als werkelijk schoolgaand bekend stonden. Een leerling wordt geacht als werkelijk schoolgaand bekend te staan, indien hij, afwezigheid wegens ziekte niet medegerekend, de aan de teldatum voorafgaande drie maanden gedurende ten minste 60 procent van de schooltijd aanwezig is geweest.

Artikel 78

Indien bijzondere omstandigheden naar het oordeel van de Minister daartoe aanleiding geven, kunnen de bedragen per lokaal en per leerling of een van beide telkens voor de duur van een jaar worden verhoogd.

Artikel 79

Indien een schoolbestuur meer dan een school voor voortgezet onderwijs of voor basisonderwijs in stand houdt, kunnen de bedragen van de vergoeding van de exploitatiekosten, toegekend voor elk van die scholen afzonderlijk, worden besteed ten behoeve van de exploitatie van die scholen gezamenlijk.

Artikel 80

1. Wanneer in een kalenderjaar de werkelijke uitgaven voor de exploitatie van de door een schoolbestuur in stand gehouden scholen het totaal van de vergoedingen voor de exploitatie van die scholen overschrijden, mag het schoolbestuur het verschil tot ten hoogste 20 procent bestrijden uit de vergoedingen over het volgende kalenderjaar.

2. Wanneer in een kalenderjaar de werkelijke uitgaven voor de exploitatie van de door een schoolbestuur in stand gehouden scholen minder bedragen dan het maximum van de vergoedingen, mag het schoolbestuur het verschil tot ten hoogste 20 procent besteden voor de exploitatie in het volgende kalenderjaar.

Artikel 81

Deze paragraaf is niet van toepassing op de scholen voor beroepsonderwijs, met uitzondering van de scholen voor economisch, toeristisch en administratief onderwijs, de scholen voor middelbaar administratief onderwijs, de opleidingsscholen voor kleuterleidsters, de opleidingsscholen voor onderwijzers en de opleidingsscholen voor leraren bij het voortgezet onderwijs.

§4 Vaststelling en uitkering der vergoedingen

Artikel 82

1. Het bedrag van de vergoeding waarop het schoolbestuur over het afgelopen kalenderjaar aanspraak heeft, stelt de Minister vast na aftrek van:

a. de inkomsten die het schoolbestuur geniet uit verhaal van de wettelijke verschuldigde bijdragen en premies;
b. de door de Minister vast te stellen waarde van de roerende zaken die door vervreemding of op andere wijze worden onttrokken aan de bestemming waartoe zij met de vergoeding zijn aangeschaft;
c. de opbrengst van werkstukken en van verrichte diensten.

2. Indien het schoolbestuur zich met de vaststelling van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, niet kan verenigen, wordt de daarbedoelde waarde geschat. Op de schatting is artikel 70 van toepassing.

Artikel 83

Van het besluit tot vaststelling, tot weigering of tot gehele of gedeeltelijke inhouding van de vergoeding zendt de Minister binnen veertien dagen afschrift aan het schoolbestuur.

Artikel 84

De uitkering van de vergoeding geschiedt bij voorschot volgens door de Minister vast te stellen regelen. Daarbij worden tevens voorschriften gegeven voor de verrekening van de uitgekeerde voorschotten met het bedrag van de vastgestelde vergoeding.

§ 5 Overige bepalingen

Artikel 85

1. Het schoolbestuur houdt volgens door de Minister te stellen regelen op zodanige wijze boek van zijn inkomsten en uitgaven, dat daaruit blijkt, dat de vergoedingen ten behoeve van het onderwijs worden gebruikt.

2. Desverlangd worden aan de door de Minister aangewezen ambtenaren boeken, bescheiden en andere gegevensdragers ter raadpleging gegeven. Het schoolbestuur is gehouden deze boeken, bescheiden en andere gegevensdragers tien jaren te bewaren.

3. Het schoolbestuur dat een vergoeding van kosten heeft verkregen in enig dienstjaar, verstrekt vóór 15 februari van het daaropvolgende dienstjaar aan de Minister een schriftelijke verantwoording inzake de besteding van de verkregen gelden. Van deze verstrekking wordt mededeling gedaan aan de minister van Financiën en de directeur van de Directie Financiën.

4. Indien het schoolbestuur de schriftelijke verantwoording, bedoeld in het derde lid, niet verstrekt, houdt de directeur van de Directie Financiën de gehele of gedeeltelijke uitkering van de vergoeding bij voorschot, indien deze voor het daaropvolgende dienstjaar is toegekend, aan totdat het schoolbestuur aan de verplichting, bedoeld in het derde lid, heeft voldaan.

Artikel 86

1. De stichting, vereniging of instelling kan het bestuur van de school slechts overdragen bij notariële akte. Bij deze akte verbindt de overdragende stichting, vereniging of instelling zich tevens tot de overdracht van de schoolgebouwen, de inventaris en de terreinen ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten, en die haar eigendom zijn en wordt bepaald, dat de verkrijgende stichting, vereniging of instelling de rector of de directeur, de leraren en het overige personeel, bedoeld in artikel 38, met ingang van de dag waarop het nieuwe schoolbestuur als zodanig optreedt, in gelijke betrekkingen aan de school benoemt, als door hen aan die school werden vervuld. Deze akte geldt tevens als de akte van levering, bedoeld in artikel 89 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba. De verkrijgende stichting, vereniging of instelling treedt tegenover het Land in alle uit deze landsverordening voortvloeiende rechten en verplichtingen van haar rechtsvoorgangster.

2. De Minister kan van de verplichting tot eigendomsoverdracht van de schoolgebouwen, de inventaris en de terreinen ontheffing verlenen.

3. Onverminderd de voorgaande leden is het zonder toestemming van de Minister vervreemden of aan enig beperkt recht onderwerpen van gebouwen, terreinen en roerende zaken, ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten, nietig. De akten van overdracht van schoolgebouwen en terreinen die na overdracht voor onderwijs bestemd blijven, zijn, voor zover zij aan registratierecht en overdrachtsbelasting zijn onderworpen, hiervan vrijgesteld.

Artikel 87

1. Indien aan gebouwen, terreinen en roerende zaken ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten, door schuld of nalatigheid van de stichting, vereniging of instelling die de school in stand houdt, schade wordt toegebracht, worden de kosten van herstel niet door het Land vergoed.

2. Indien schade, toegebracht aan gebouwen, terreinen of roerende zaken van scholen, voor vergoeding in aanmerking komt, treedt het Land in alle rechten die het schoolbestuur ter zake van die schade tegen derden mocht hebben.

Artikel 88

1. Indien blijkt dat gebouwen, terreinen of roerende zaken ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten, niet behoorlijk worden onderhouden, of niet overeenkomstig hun bestemming worden gebruikt, kan de Minister bepalen, dat de vergoeding van de exploitatiekosten geheel of gedeeltelijk wordt ingehouden, totdat het schoolbestuur terzake de nodige voorzieningen zal hebben getroffen.

2. De vergoeding van de exploitatiekosten kan eveneens geheel of gedeeltelijk worden ingehouden, indien het schoolbestuur de gebouwen, terreinen of roerende zaken geregeld gebruikt of doet gebruiken voor doeleinden waarvoor niet ingevolge deze landsverordening vergoeding wordt genoten, tenzij dit geschiedt met toestemming van de Minister.

Artikel 89

1. Indien gebouwen, terreinen of roerende zaken van scholen ten behoeve waarvan een vergoeding in de stichtingskosten of inrichtings-

kosten is of wordt genoten, geheel of gedeeltelijk aan hun bestemming worden onttrokken of met toestemming van de Minister worden vervreemd, anders dan bedoeld in artikel 86, eerste lid, dan wel indien de bekostiging wordt beëindigd, is de stichting, vereniging of instelling aan het Land een bedrag verschuldigd. Het schoolbestuur kan, buiten het geval van vervreemding, in plaats van betaling van dit bedrag de eigendom van die gebouwen, terreinen of roerende zaken binnen vier maanden aan het Land overdragen.

2. De Minister stelt het bedrag, bedoeld in het eerste lid, vast op de grondslag van de waarde van de gebouwen, terreinen of roerende zaken en de door het schoolbestuur daarvoor ontvangen vergoedingen en uit eigen middelen bestede gelden.

3. Bij overdracht van de eigendom van gebouwen, terreinen of roerende zaken ingevolge het eerste lid vergoedt het Land, indien gedeelten van de gebouwen, terreinen of roerende zaken uit eigen middelen zijn bekostigd en hiervoor geen vergoeding werd genoten, een door de Minister te bepalen waarde.

4. De schattingsprocedure als bedoeld in artikel 70 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 90

Artikel 89 is niet van toepassing, indien en voor zover de Minister heeft goedgekeurd, dat gebouwen, terreinen of roerende zaken worden bestemd voor ander onderwijs, dan wel worden gebruikt voor andere culturele of maatschappelijke doeleinden.

Artikel 91

Het schoolbestuur geeft de Minister en de directeur van de Directie Onderwijs alle inlichtingen die deze voor de toepassing van dit hoofdstuk verlangen.

Artikel 92

1. Indien het schoolbestuur de bij of krachtens deze landsverordening gegeven voorschriften niet nakomt, kan de Minister bepalen, dat de vergoeding geheel of gedeeltelijk wordt ingehouden.

2. De Minister kent de vergoeding wederom toe, indien hem blijkt, dat de reden voor de toepassing van het eerste lid is vervallen.

Artikel 93
(vervallen)

Artikel 94

1. De Minister kan voorschriften geven omtrent de uitvoering van dit hoofdstuk.

2. Ten behoeve van een scholengemeenschap kan de Minister afwijken van dit hoofdstuk.

HOOFDSTUK III

Beëindiging der bekostiging

Artikel 95

1. Bij landsbesluit, de directeur van de Directie Onderwijs en de

ouders, voogden en verzorgers gehoord, wordt bepaald dat een openbare school wordt opgeheven en de aanspraak op bekostiging ten behoeve van een bijzondere school verloren gaat, indien zij niet langer in een behoefte voorziet.

2. Indien het een bijzondere school betreft wordt het schoolbestuur in kennis gesteld van het landsbesluit, dat met redenen is omkleed.

Artikel 96
(vervallen)

TITEL IV

Toezicht

Artikel 97

Het toezicht op het voortgezet onderwijs is opgedragen aan de Minister. Het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de directeur van de Directie Onderwijs en door inspecteurs.

Artikel 98
(vervallen)

Artikel 99

1. De directeur van de Directie Onderwijs en de inspecteurs zorgen door bezoek aan de scholen voortdurend bekend te blijven met de toestand van het voortgezet onderwijs.

2. Zij trachten de bloei van het voortgezet onderwijs te bevorderen door overleg met de besturen en het personeel van de openbare en bijzondere school.

Artikel 100

1. De directeur van de Directie Onderwijs, de inspecteurs en de Minister zien toe, dat de bepalingen van deze landsverordening en van haar uitvoeringsvoorschriften worden nageleefd. Zij hebben steeds toegang tot de scholen.

2. De schoolbesturen, de rectoren en directeuren der scholen en de leraren zijn gehouden aan hen alle inlichtingen te geven omtrent de school en het onderwijs die zij verlangen.

Artikel 101
(vervallen)

TITEL V

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 102

Deze landsverordening kan worden aangehaald als Landsverordening voortgezet onderwijs.

Artikel 103

Deze landsverordening is niet van toepassing op:

a. opleidingen ter vergroting der vakbekwaamheid die uitsluitend worden gegeven binnen overheids- of semioverheidsdiensten en- bedrijven ten behoeve van het eigen personeel;
b. andere bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen leergangen of cursussen voor beroepsonderwijs.

Artikel 104

Bij twijfel of deze landsverordening op een of meer inrichtingen van onderwijs van toepassing is, wordt hieromtrent beslist bij landsbesluit, de Raad van Advies gehoord.

Artikelen 105 en 106
(vervallen)

Artikel 107

Als bevoegd tot het geven van voortgezet onderwijs wordt tevens aangemerkt hij die tot aan de inwerkingtreding van deze landsverordening onderwijs heeft gegeven in een vak waarvoor hij niet beschikt over een daartoe in de bijlage van deze landsverordening genoemd bewijs van bekwaamheid, indien hij ingevolge de tot bedoelde inwerkingtreding geldende voorschriften als daartoe bevoegd is aangemerkt. Deze bevoegdheid blijft behouden voor de soort van scholen waartoe de school waaraan hij tot dan was verbonden, ingevolge artikel 105 gaat behoren.

Artikel 108

Tot een bij landsbesluit te bepalen datum wordt gelegenheid gegeven examens af te leggen ter verkrijging van de akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de vakken Nederlandse taal, Franse taal, Duitse taal, Engelse taal, Spaanse taal, Papiamentse taal, wiskunde, handelskennis, scheikunde, natuurkunde, biologie, aardrijkskunde, geschiedenis, maatschappijleer, tekenen, handenarbeid, vrouwelijke handwerken, huishoudkunde en lichamelijke oefening.

Artikelen 109 tot en met 112
(vervallen)

BIJLAGE bedoeld in artikel 36 van de Landsverordening voortgezet onderwijs. Codering van de soorten van onderwijs (gebruikt in de kolommen IV en V van de bijlage).

1. Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (klassen 2 t/m 6) en hoger algemeen voortgezet onderwijs (klassen 4 en 5).
2. Hoger algemeen voortgezet onderwijs (klassen 1 t/m 3) en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (klasse 1).
3. Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs.
4. Economisch, toeristisch en administratief onderwijs.
5. Lager technisch onderwijs.
6. Lager huishoud- en nijverheidsonderwijs.
7. Middelbaar huishoud- en nijverheidsonderwijs.
8. Middelbaar technisch onderwijs.
9. Middelbaar administratief onderwijs.
10. Middelbaar agogische arbeid.
11. Opleiding kleuterleidsters.
12. Opleiding onderwijzers.
13. Opleiding leraren en leraressen (N-akte).
14. Hoger technisch onderwijs.
15. Opleiding leraren algemeen voortgezet onderwijs.

Algemene opmerkingen

I. De bezitter van een bewijs van bekwaamheid genoemd onder 1 tot en met 38, dient tevens in het bezit te zijn van het desbetreffend bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding, indien dit is vereist ingevolge de op 31 augustus 1968 geldende voorschriften.

I Nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V Opmerkingen
1	getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen klassieke taal en letterkunde	Grieks, Latijn, oude geschiedenis	1 t/m 15	
2	Idem Nederlandse taal en letterkunde	Nederlands	1 t/m 15	
		Geschiedenis	1 t/m 15	Indien geschiedenis een vak van het kandidaatsexamen of bijvak bij het doctoraal examen is geweest

I Nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V Opmerkingen
3	Idem Romaanse taal en letterkunde	FransSpaans	1 t/m 151 t/m 15	hoofdvak bij het doctoraal examen Frans hoofdvak bij het doctoraal examen Spaans
4	Idem Germaanse taal en letterkunde	Duits	1 t/m 15	hoofdvak bij het doctoraal examen Duits
		Engels	1 t/m 15	hoofdvak bij het doctoraal examen Engels
5	Idem geschiedenis	geschiedenis en staatsinrichting	1 t/m 15	
		aardrijkskunde	1 t/m 15	Indien de natuurkundige aardrijkskunde deel heeft uitgemaakt van het kandidaats-examen en tevens de sociale aardrijkskunde deel heeft uitgemaakt van het kandidaats- en van het doctoraal examen
6	Idem culturele antropologie	aardrijkskunde	1 t/m 15	Indien de kandidaatsexamen in sociale aardrijkskunde is afgelegd en dit vak bovendien voor het doctoraal examen is gekozen
7	Idem natuurkundige antropologie	aardrijkskunde	1 t/m 15	Indien volkenkunde deel heeft uitgemaakt hetzij van het kandidaats-, hetzij van het doctoraal examen
8	Idem sociale aardrijkskunde	aardrijkskunde	1 t/m 15	
		economie	1 t/m 15	Indien staathuishoudkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
9	idem biologie	biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	1 t/m 15	
10	idem wis- en natuurkunde of wiskunde en natuurwetenschappen	aardkunde	1 t/m 15	indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen
		farmacie	1 t/m 15	indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen
		wiskunde	1 t/m 15	indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen
		natuurkunde	1 t/m 15	indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen
		scheikunde	1 t/m 15	indien hoofd- of bijvak van het doctoraal examen
		sterrenkunde	1 t/m 15	indien sterrenkunde deel heeft uitgemaakt hetzij van het kandidaats-, hetzij van het doctoraal examen
		mechanica	1 t/m 15	Indien mechanica, wiskunde, sterrenkunde of natuurkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
11	idem economische wetenschappen	economische wetenschappen	1 t/m 15	
		economiehandelswetenschappen	1 t/m 151 t/m 15	
		handelskennis	1 t/m 15	
		recht	1 t/m 15	indien handelsrecht deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
		staatsinrichting	1 t/m 15	indien staatsinrichting deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen

I Nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V Opmerkingen
12	idem prehistorie	aardrijkskunde	1 t/m 15	indien de natuurkundige of de sociale aardrijkskunde deel heeft uitgemaakt van het kandidaats- en het doctoraal
13	idem Arubaans recht, Antilliaans recht of Nederlands recht	recht	1 t/m 15	
		staatsinrichting	1 t/m 15	
		economie	1 t/m 15	indien dit vak deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
14	idem muziekwetenschappen	muziek	1 t/m 15	
15	idem letteren en wijsbegeerte of letteren	Hebreeuws	1 t/m 15	indien hoofd- of bijvak Hebreeuws
16	idem godgeleerdheid of theologie	Hebreeuws	1 t/m 15	indien de uitlegging van de geschriften van het Oude Testament deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
		Bijbelkennis en cultuurgeschiedenis van het Christendom	1 t/m 15	
17	idem actuariële wetenschappen	Wiskunde	1 t/m 15	
18	idem psychologie	psychologie	1 t/m 15	
		opvoedkunde en algemene didactiek	1 t/m 15	indien opvoedkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
19	idem opvoedkunde	opvoedkunde en algemene didactiek	1 t/m 15	
		psychologie	1 t/m 15	indien kandidaatsexamen psychologie
		filosofie	1 t/m 15	indien kandidaatsexamen filosofie
20	idem filosofie of wijsbegeerte	opvoedkunde en algemene didactiek	1 t/m 15	indien opvoedkunde deel heeft uitgemaakt van het doctoraal examen
		filosofie	1 t/m 15	
21	idem geneeskunde	gezondheidsleer, fysiologie en anatomie	1 t/m 15	
22	idem dierengeneeskunde	gezondheidsleer, fysiologie en anatomie	1 t/m 15	
23	idem vrije studierichting in de aardrijkskunde	aardrijkskunde	1 t/m 15	indien behaald voor 1-9-1952
24	diploma van arts	gezondheidsleer, fysiologie, anatomie, e.h.b.o. en verbandleer	1 t/m 15	
25	een ander ingevolge het academisch statuut (Stb. 1963, 380) aan een Nederlandse universiteit of economische hogeschool verkregen getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen	de vakken, waarbij ingevolge dit statuut onderwijsbevoegdheid is toegekend	1 t/m 15	
26	getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal examen bouwkundig ingenieur	beschrijvende meetkunde, stereometrie en handtekenen	5 t/m 15	voor 1 t/m 11: bovendien vaktekenen en construeren en de theoretisch-technische

I Nr.	II bewijzen van bekwaamheid	III vakken	IV soorten van onderwijs	V Opmerkingen
				vakken in de vakrichting van het getuigschrift, indien de bezitter na het behalen van het getuigschrift ten minste 3 jaren als ingenieur werkzaam is geweest in de vakrichting van het getuigschrift e.e.a. ten genoegen van de minister
		wiskunde	2 t/m 8, 11 en 12	
		natuurkunde en mechanica	3 t/m 5 en 8	
27	idem civiel ingenieur	wiskunde en mechanica	1 t/m 15	idem
		natuurkunde	2 t/m 8, 11 en 12	
28	idem electronisch ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
29	idem geodetisch ingenieur	wiskunde en sterrenkunde	1 t/m 15	idem
		natuurkunde en mechanica	2 t/m 8, 11 en 12	
30	idem metaalkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde, mechanica en scheikunde	1 t/m 15	idem
31	idem mijnbouwkundig ingenieur	aardkunde/delfstofkunde, wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
32	idem natuurkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
33	idem scheepsbouwkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
34	idem scheikundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
35	idem vliegtuigbouwkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
36	idem werktuigbouwkundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	idem
37	idem wiskundig ingenieur	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 15	
38	idem landbouwkundig ingenieur	biologie (met inbegrip van kennis der natuur), natuurkunde, scheikunde en economie	1 t/m 15	indien op grond van het Landbouwhogeschoolstatuut onderwijsbevoegdheid in deze vakken is verkregen, een en ander met inachtneming van algemene opmerking I
39	van de Koninklijke Landmacht: officier van de verbindingsdienst officier van de artillerie officier van de genie	wiskunde en natuurkunde	1 t/m 8 11 en 12	indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan de K.M.A.

	officier van de technische dienst			
40	van de Koninklijke Luchtmacht:	wiskunde	1 t/m 8, 11 en 12	indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding an de K.M.A.
	officier van de vliegdienst			
	officier van de elektronische dienst	wiskunde en natuurkunde	Idem	Idem
	officier van de technische dienst	wiskunde en natuurkunde	Idem	Idem
41	van de Koninklijke Marine:			
	officier van het korps zeeofficieren en van het korps officieren-vlieger	wiskunde en natuurkunde	1 t/m 8, 11 en 12	voor 1 en 2: indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan het K.I.M.
	officier van het korps zeeofficieren	zeevaartkunde en zeemanschap	5 t/m 8	indien hij ten minste vijf jaren diensttijd als zodanig heeft vervuld
	officier van het korps officieren van de technische dienst en van de elektrotechnische dienst	wiskunde, natuurkunde en mechanica	1 t/m 8, 11 en 12	voor 1 en 2: indien opgeleid voor 1-9-1954 in een volledige opleiding aan het K.I.M.
	officier van het korps van de technische dienst	calorische werktuigen, werktuigbouwkundig tekenen en scheepswerktuigkunde	5 en 8	indien hij ten minste vijf jaren diensttijd als zodanig heeft vervuld
42	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde + Q (schoolakte K VII B)	Nederlands	1 t/m 15	
43	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde + Q (schoolakte K VII)	Nederlands	1 t/m 15	
44	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Franse Taal en letterkunde + Q (schoolakte Frans m.o. B)	Frans	1 t/m 15	
45	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Engelse Taal en letterkunde + Q (schoolakte Engels m.o. B)	Engels	1 t/m 15	
46	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de Duitse Taal en letterkunde + Q (schoolakte Duitse m.o. B)	Duits	1 t/m 15	
47	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	wiskunde	1 t/m 15	
48	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + Q (schoolakte K V)	wiskunde	1 t/m 15	
49	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de natuurkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en	wiskunde	1 t/m 15	

	didactische voorbereiding			
50	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de scheikunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	scheikunde	1 t/m 15	
51	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde of in de natuurkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding, met de aantekening voor onderwijsbevoegdheid voor kosmografie	sterrenkunde	1 t/m 15	
52	akte van bekwaamheid tot het geven middelbaar onderwijs in de plant- en dierkunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	1 t/m 15	
53	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de plant- en dierkunde + Q (schoolakte K IV)	biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	1 t/m 15	
54	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de geschiedenis + Q (schoolakte K VIII)	geschiedenis	1 t/m 15	
55	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de aardrijkskunde + Q (schoolakte K IX)	aardrijkskunde	1 t/m 15	
56	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de staatsinrichting + Q (schoolakte K XI)	staatsinrichting	1 t/m 15	
57	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de staathuishoudkunde en de statistiek + Q (schoolakte K X)	economische wetenschappen I, economie	1 t/m 15	economische wetenschappen I omvat algemene economische theorie en statistiek
58	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de handelswetenschappen + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	economische wetenschappen II, handelswetenschappen en recht, handelskennis	1 t/m 15	economische wetenschappen II omvat bedrijfseconomie en bedrijfsadministratie
59	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het boekhouden + Q (schoolakte K XII)	economische wetenschappen II, handelswetenschappen en recht, handelskennis	1 t/m 15	idem
60	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in de handelswetenschappen + Q (schoolakte K XII B)	economische wetenschappen II, handelswetenschappen en recht, handelskennis	1 t/m 15	idem
61	akte van bekwaamheid B tot het geven van middelbaar onderwijs in het tekenen, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 8, 11 en 12	
62	akten van bekwaamheid tot het geven van mid-			voor 1: uitsluitend voor de h.a.v.o.-

	delbaar onderwijs in het hand- en lijntekenen, tevens Q, volgens het programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 29-11-1932, Stb. 566:			afdeling en de klassen 4 en 5 h.a.v.o. en mits het opgemerkte bij nr. 69 van toepassing is
	akte MA	tekenen	1 t/m 8 en 11	voor 10: mits tevens in het bezit van een der bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder nrs. 163, 164, 165, tenzij het opgemerkt bij nr. 69 van toepassing is
	akten MA + MB	tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 8 en 11 1 t/m 15	
63	akten van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het hand- en lijntekenen, tevens Q, volgens het programma, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28-5-1936, Stb. 366:			
	akte MA	tekenen	1 t/m 8 en 11	voor 1 en 11 zie opmerking bij nr. 62
	akte MA + MB	tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 8, 11 en 12 1 t/m 15	
	akten MA, behaald voor 1-1-1936, + akte MB	tekenen kunstgeschiedenis	1 t/m 8, 11 en 12 1 t/m 15	
64	akte van bekwaamheid tot het geven middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	lichamelijke oefening	1 t/m 15	
65	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, tevens Q (schoolakte P)	lichamelijke oefening	1 t/m 15	
66	akte van bekwaamheid tot het geven van schoolonderzoek in het schoonschrijven	schrijven	1 t/m 15	
67	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in een levende taal, anders dan Frans, Duits of Engels + Q	de desbetreffende taal	1 t/m 15	
68	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Nederlandse taal en letterkunde + Q (schoolakte K VII A)	Nederlands	1 t/m 15	voor 1 en 10: de bezitter van een of meer van de bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder nrs. 68 t/m 75, 78 en 161 is niet bevoegd voor het v.w.o.; voor de h.a.v.o.-afdeling, de klassen 4 en 5 h.a.v.o. en de opleidingsschool voor onderwijzers is hij slechts bevoegd, indien hij op 31 augustus 1968 als bevoegd leraar bij het kweekschoolonderzoek werkzaam was
69	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Franse taal en letterkunde + Q (schoolakte Frans m.o. A)	Frans	1 t/m 15	idem

70	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Engelse taal en letterkunde + Q (schoolakte Engels m.o. A)	Engels	1 t/m 15	idem
71	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de Duitse taal en letterkunde + Q (schoolakte Duits m.o. A)	Duits	1 t/m 15	idem
72	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	wiskunde	1 t/m 8, 11 en 12	idem
73	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de wiskunde + Q (schoolakte K I)	wiskunde	1 t/m 8, 11 en 12	voor 1 en 11 en 12: zie opm. ij nr. 68
74	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de natuurkunde en scheikunde + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	natuurkunde en scheikunde	1 t/m 8, 11 en 12	voor 1 en 11 en 12: zie opm. ij nr. 68
75	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de natuurkunde, de scheikunde en de kosmografie + Q (schoolakte K III)	natuurkunde en scheikunde	1 t/m 8 en 15	voor 1 en 11 en 12: zie opm. ij nr. 68
		sterrenkunde	1 t/m 15	voor 13 met uitzondering van de nautische opleidingen
76	akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het boekhouden + het daarbij behorende bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	handelswetenschappen en handelskennis	3 t/m 8	
77	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar onderwijs in de handelswetenschappen + Q (schoolakte K XII A)	handelswetenschappen en handelskennis	3 t/m 8	
78	akte van bekwaamheid A tot het geven van middelbaar in het tekenen tevens bewijs van pedagogische en didactische voorbereiding	tekenen	1 t/m 8 11 en 12	voor 1 en 11 en 12: zie opm. bij nr. 62
79	N a + p.g.	vervaardigen van eenvoudige onder- en bovenkleding en van huishoudgoed	1 t/m 15	
		materialen	6 en 7	
		handvaardigheid (naaldvakken)	1 t/m 15	
80	N b + p.g.	praktijk timmeren en machinale houtbewerking	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
		handvaardigheid houtbewerken	5	
81	N c + p.g.	praktijk metselen	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
82	N d + p.g.	eenvoudige handwerktechnieken, stof versieren en tekenen	4 en 6	

		handvaardigheid (handwerken)	3, 4, 6, 7, 12	voor 6: met uitzondering van de opleidingen kostuumnaaien en couture
83	N e + p.g.	praktijk schilderen	5, 8, 13 , 14	
		materialen- en gereedschapskennis vaktheorie	5 en 8	
		handvaardigheid schilderen	5	
84	N f + p.g.	praktijk meubelmaken, fijne houtbewerking met inbegrip van machinale houtbewerking	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
		handvaardigheid houtbewerken	5	
85	N gy	lichamelijke oefening aan meisjes met uitzondering van onderwijs in zwemmen	3, 4 en 6	
86	N h + p.g.	praktijk plaatwerken, vuurwerken en constructiebankwerken	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
		handvaardigheid metaalbewerken	5	
87	N i + p.g.	praktijk elektrisch en autogeen lassen en constructie bankwerken	5, 8, 13 en 14	
		materialen- gereedschapskennis	5 en 8	
		handvaardigheid en metaalbewerken	5	
88	N j + p.g.	praktijk metaalbewerken voor de werktuigbouw	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
		handvaardigheid metaalbewerken	5	
89	N k + p.g.	praktijk fijnmetaalbewerken	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
		handvaardigheid metaalbewerken	5	
90	N l + p.g.	praktijk letterzetten	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie en algemene grafische theorie	5 en 8	
91	N m + p.g.	praktijk boekdrukken	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie en algemene grafische theorie	5 en 8	
92	N o + p.g.	praktijk vervaardigen damesmantels en - kostuums, heren- en kinderbovenkleding	5 t/m 8 en 13	
		materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie en patroontekenen	2, 5 t/m 8	
93	N ph + p.g.	praktijk met de handvaardigen van schoeisel	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis, vaktheorie, bediening stik- en afwerkmachines	5 en 8	
94	N pm + p.g.	praktijk machinaal vervaardigen van schoeisel	5, 8, 13 en 14	
		materialen en gereedschapskennis, vaktheorie kennis werktuigen en machines	5 en 8	

95	N q + p.g.	dameskleermaken handvaardigheid (naaldvakken)	6, 7 en 13 1 t/m 15
96	Nr + p.g.	vervaardigen fijne lingerie en fijn huishoudgoed handvaardigheid (naaldvakken)	6, 7 en 13 1 t/m 15
97	N s + p.g.	handwerktechnieken, stofversieren en vervaardigen van kunstnaaldwerk handvaardigheid/handwerken	6, 7 en 13 1 t/m 15
98	N t + p.g.	boetseren materialen- en gereedschapskennis	5, 8, 11 en 13 5 en 8
99	N u + p.g.	praktijk elektronische montage materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 8, 11 en 13 5 en 8 5
100	N w + p.g.	praktijk motorrijtuigherstellen materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 8, 11 en 13 5 en 8 5
101	N z + p.g.	praktijk fitten, koper-, lood- en zinkbewerken materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid metaalbewerken	5, 8, 13 en 14 5 en 8 5
102	N I + p.g.	natuurkunde en mechanica wiskunde	3 t/m 8 4, 5 en 6
103	N IIa + p.g.	tekenen en technisch schetsen	5 en 8
104	N IIb + p.g.	tekenen, lettertekenen en decoratief tekenen	4 t/m 8
105	N III + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch-technische vakken aan de afdeling timmeren, metselen en bouwkunde	5 en 8
106	N IIIa + p.g.	bouwkunde, kennis van bouwstoffen, bouwkundig tekenen, beschrijvende meetkunde en perspectief	5, 8 , 13 en 14
107	N IV + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde	5 en 8
108	N IVw + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken (met inbegrip van de elektrische inrichting) aan de afdeling autoherstellen	5 en 8
109	N Ivz + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken voor het gas- en waterfitten en het sanitairinstallatievak	5 en 8
110	N V + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de afdeling	5 en 8

		elektrotechniek		
111	N VI + p.g.	binnenvaartkunde	5	
112	N VII + p.g.	zorg voor woning, voor de kleding en gezondheidszorg	1 t/m 15	voor 15 met uitzondering van de vaktheorie
113	N VIII + p.g.	zorg voor de voeding	1 t/m 15	idem
114	N X + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken in het meubelvak	5 en 8	
115	N XI + p.g.	tekenen, modetekenen en -ontwerpen kleurenleer, kunst- en cultuurgeschiedenis	2 t/m 13	voor 13: mits tevens in het bezit van een der bewijzen van bekwaamheid, genoemd onder nrs. 163, 164 en 165
116	N XII + p.g.	zorg voor de woning, voor de voeding en voor de kleding - m.u.v. de vervaardiging-, gezondheidszorg, huishoudelijk inzicht, handvaardigheid (huishoudkunde)	1 t/m 15	voor 15: met uitzondering van de vaktheorie
117	N VII + aanvullingsgetuigschrift + p.g.	idem	1 t/m 15	voor 15: met uitzondering van de vaktheorie en de zorg voor voeding
118	N VIII + aanvullingsgetuigschrift + p.g.	idem	1 t/m 15	voor 15; met uitzondering van de vaktheorie en de zorg voor de woning en de kleding
119	N XIII + p.g.	scheepswerktuigbouwkunde, toegepaste mechanica, projectleer en werktuigbouwkundig tekenen	5, 8, 13 en 14	
		natuurkunde en mechanica	5 en 8	
120	N XV + p.g.	zeemanschap, kaartpassen, scheepsbouwkunde, rechts- en wetskennis, meteorologie, oceanografie, theoretische en praktische radarnavigatie	5, 8, 13 en 14	
		natuurkunde en mechanica	5 en 8	
121	N XVI + p.g.	zeevaartkunde en luchtnavigatie, kaarpassen, instrumenten voor de navigatie, sterrenkunde, meteorologie, oceanografie, theoretische radarnavigatienatuurkunde en mechanica	5, 8, 13 en 14 5 en 8	
		wiskunde	1 t/m 15	
122	N XVI + p.g.	radiotechniek, radiovoorschriften en elektriciteitsleer	5 en 8	
		natuurkunde en mechanica	5 en 8	
		wiskunde	1 t/m 15	
123	N XVII	gezondheidszorg, huishoudeconomie en zorg voor de woning en voor de textiel	1 t/m 15	
124	N XVIII	gezondheidszorg, huishoudeconomie en zorg voor de voeding	1 t/m 15	
125	N XIX + p.g.	landbouwhuishouden (zorg voor de woning,	1 t/m 15	voor 15 met uitzondering van de vaktheo-

		voor de voeding en voor de kleding - m.u.v. de vervaardiging -, gezondheidszorg, huishoudelijk inzicht), handvaardigheid (huishoudkunde)	1 t/m 15	rie
126	N XX + p.g.	kinderverzorging en -opvoeding	1 t/m 15	
		handvaardigheid (handenarbeid)	2 t/m 4, 6	
			7 en 13	voor 13 alleen leraressenopleiding
127	N XXI + p.g.	praktijk van de land- en tuinbouw	6, 7 en 13	voor 13 alleen N-akten
		vaktheorie	6 en 7	
		natuurkunde, scheikunde, biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	3, 4, 6 en 7	
128	N XXII + p.g.	praktijk banketbakken, vaktheorie, grondstoffenkennis, versieringsleer en modelleren	5, 8, 13 en 14	
129	N XXIII + p.g.	praktijk brood-banketbakken, vaktheorie, grondstoffenkennis en gereedschapsleer	5, 8, 13 en 14	
130	akte van bekwaamheid als onderwijzer als bedoeld in art. 139 lid 1 van de Onderwijsverordening P.B 1954 No. 43	Nederlands	3, 4 en 6	
		geschiedenis en staatsinrichting	3, 4 en 6	
		aardrijkskunde	3, 4 en 6	
		rekenen	4 en 6	
		natuur- en scheikunde	3 en 4	
		biologie	3 en 4	
		kennis der natuur	4 en 6	
	idem met aantekenen r	handvaardigheid	3, 4 en 6	
131a	akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer als bedoeld in art. 139 lid 2 van Onderwijsverordening P.B. 1954 No. 43	Nederlands	3 t/m 8	
		geschiedenis en staatsinrichting	3 t/m 8	
		aardrijkskunde	3 t/m 8	
		rekenen	4 t/m 7	
		natuur- en scheikundebiologie	3 en 43 t/m 8	
		kennis der natuur	4 t/m 8	
131b	akte volledig bevoegd onderwijzer	Nederlands	3 t/m 8	
		rekenen	4 t/m 7	
		geschiedenis en staatsinrichting	3 t/m 8	opm. indien de bezitter van deze akte voor de inwerkingtreding van deze landsverordening aan een school voor mulo/mavo, e.t.a.o., l.t.s., l.n.o. of m.t.s. verbonden was
		aardrijkskunde	3 t/m 8	idem
		natuur- en scheikunde	3	idem
		biologie	3 t/m 8	idem
		kennis der natuur	4 t/m 8	idem
132	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in het vak tekenen	tekenen	3 ,4 en 6	
133	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de lichamelijke oefening (akte j en akte s)	lichamelijke oefening	3, 4, 5 en 7	

134	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Franse taal (akte l)	Frans	3 t/m 8
135	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Duitse taal (akte m)	Duits	idem
136	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Engelse taal (akte n)	Engels	idem
137	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de wiskunde (akte o)	wiskunde	idem
138	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handelskennis (akte p)	handelskennis	idem
139	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de handenarbeid (akte r)	handvaardigheid (handenarbeid)	3, 4 en 7
140	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de landbouwkunde (akte s)	landbouwkunde scheikunde, natuurkunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	6 en 7 3, 4, 5, 6 en 7
141	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de tuinbouwkunde (akte t)	tuinbouwkunde scheikunde, natuurkunde en biologie (met inbegrip van kennis der natuur)	6 en 7 3, 4, 5, 6 en 7
142	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de vrouwelijke handwerken (akte u)	handvaardigheid (handwerken)	3, 4, 6 en 12
143	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de huishoudkunde (akte v)	handvaardigheid (huishoudkunde)	3, 4 en 6
144	akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de Spaanse taal (akte x)	Spaans	3 t/m 8
145	idem akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in het boekhouden (K XII), als bedoeld in de ordonnantie van 16-4-1932 (SNI nr. 170)	als K XII boekhouden (zie nummer 59)	
146	idem akte van bekwaamheid, bevoegdheid verlenende tot het geven van huis- en schoolonderwijs in stenografie en typen, waarvoor het examen-programma is vastgesteld bij besluit van de Directeur van Onderwijs en Eeredienst van 3-4-1939 nr. 95448	stenografie en machineschrijven	1 t/m 11
147	idem diploma voor leraar in stenografie, ondertekend door de gedelegeerde, aangewezen door de Directeur van Onderwijs en Eeredienst voor het houden van toezicht op de examens ter verkrijging van het diploma	stenografie	1 t/m 8
148	idem diploma voor leraar in het machineschrijven, ondertekend door de gedelegeerde aangewezen door de Directeur van Onderwijs en Eeredienst voor het houden van toezicht	machineschrijven	1 t/m 11

	op de examens ter verkrijging van het diploma			
149	idem akte van bekwaamheid voor vakonderwijzer aan inrichtingen van technische en ambachtsonderwijs in:			
	a. wiskunde	natuurkunde en mechanica	3 t/m 8	
	b. bouwkunde	beginselen van de bouwkunde, het bouwkundig tekenen en de bijbehorende materialenkennis	5 en 6	
	c. bankwerken	praktijk metaalbewerking, toegepast in de werktuigbouw, zowel uit de hand als mechanisch	5, 8, 13 en 14	
		materialen en gereedschapskennis	5 en 8	
	d. elektrotechnische montage en instrument maken	instrumentenmaken en praktijk van de elektrotechniek	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
	e. timmeren	praktijk timmeren	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
	f. vuur-, plaat- en machinebankwerken	praktijk vuur-, plaat- en grofbankwerken en metaalbewerking, toegepast in de werktuigbouw, zowel uit de hand als mechanisch	5, 8, 13 en 14	
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8	
150	idem nijverheidsonderwijsakte A (huishoudelijke vakken)	als akte N XII (zie nummer 116)		
151	idem nijverheidsonderwijsakte B (naaldvakken)	als akte N a (zie nummer 79)		
152	idem nijverheidsonderwijsakte C (kostuumnaaien)	als akte N a (zie nummer 79)		
153	diploma of bewijs, behaald op grond van het met gunstig gevolg afgelegd examen voor:			p.g. vereist voor degene, die na 31 augustus 1968 aan een school wordt verbonden
	a. derde stuurman voor de grote handelsvaart + p.g.	praktische oefening op nautisch gebied	5 en 8	
	b. tweede stuurman voor de grote handelsvaart + p.g.	zeevaartkunde en zeemanschap	5 en 8	
	c. eerste stuurman voor de grote handelsvaart + p.g.	wiskunde	5	
	d. het diploma B als scheepswerktuigkundige + p.g.	machinedrijven en montage	5 en 8	
	e. het diploma C als scheepswerktuigkundige + p.g.	calorische werktuigen, werktuigbouwkundig tekenen, technisch schetsen, scheepswerktuigkunde	5 en 8	
		machinedrijven en montage	5 en 8	
154	certificaat als scheeps-radiotelegrafist eerste klasse, afgegeven dor of namens de directeur-generaal van de P.T.T. + p.g.	radioseinen en opnemen op het gehoor, radiovoorschriften	5 en 8	indien hij ten minste vijf jaren als scheepsradio-officier is werkzaam geweest na het behalen van het certificaat eerste klas; p.g. vereist voor degenen, die na 31 augustus 1968 aan een school wordt verbonden
155	diploma van landmeter, behaald aan de voormalige van rijkswege gegeven landmetercursus te Wageningen, en dat van civiel-landmeter, behaald aan de technische hogeschool te	landmeten en waterpassen	5 en 8	indien hij ten minste drie jaren als zodanig is werkzaam geweest na het behalen van het diploma

	Delft ingevolge het Koninklijk besluit van 2-8-1935 Stb. 492			
156	diploma adjunct-ijker, behaald aan de technische hogeschool te Delft + p.g.	wiskunde, natuurkunde en mechanica	2 t/m 13	idem
157	staatsdiploma voor leraar in de stenografie, ingesteld bij Koninklijk besluit van 4-8-1955, Stb. 366	stenografie in Nederlands	1 t/m 11	
	idem, voorzien van de aantekening voor stenografie in Frans, Duits, Engels enz.	stenografie in die vreemde taal	1 t/m 11	
158	staatsdiploma voor leraar in het machineschrijven, ingesteld bij Koninklijk besluit van 5-5-1958, Stb. 229	machineschrijven	1 t/m 11	
159	staatspraktijkdiploma voor bedrijfsadministratie + p.g.	handelswetenschappen en handelskennis	3 t/m 8	
160	diploma van met goed gevolg afgelegd kerkelijk examen in de Hebreeuwse taal, indien dit diploma het recht geeft om hetzij als bedienaar van de godsdienst, hetzij als godsdienstleraar op te treden	Hebreeuws	1 t/m 11	
161	middelbare akte pedagogiek A, uitgereikt door de Vereniging tot bevordering van de studie der Pedagogiek of de stichting "Raad van Toezicht, Bijstand en Advies voor de studie der Pedagogiek"	opvoedkunde en algemene didactiek, psychologie	7 t/m 11	voor 9: indien tevens in het bezit van de akte van bekwaamheid als hoofdleidster voor 10: zie opm. bij nr. 68
162	middelbare akte pedagogiek B, uitgereikt door de Vereniging tot bevordering van de studie der Pedagogiek of de stichting "Raad van Toezicht, Bijstand en Advies voor de studie der Pedagogiek"	opvoedkunde en algemene didactiek, psychologie	1 t/m 11	
163	diploma voortgezette studie handenarbeid van de Vereniging voor Handenarbeid	handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 11	
164	diploma voortgezette studie handenarbeid van de R.K. Vereniging voor "Handenarbeid"	handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 11	
165	diploma voortgezette studie handenarbeid van de Vereniging tot bevordering van het Voorbereidend Vakonderwijs en van het Onderwijs in Handenarbeid in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe	handvaardigheid (handenarbeid)	1 t/m 11	
166	diploma logopedist, uitgereikt door de Vereniging voor Logopaedie en Phoniatrie (spraak- en stemverbetering)	spraakverbetering	1 t/m 11	
167	diploma, uitgereikt door de Vereniging van Spraakleraren	spraakverbetering	9 en 10	
168	diploma's A en B doofstommenonderwijs, uitgereikt voor 1 januari 1955 door de inrich-	spraakverbetering	9 en 10	

	tingen voor doofstommenonderwijs			
169	getuigschrift of diploma van de volgende afdelingen van uit 's Rijks kas bekostigde scholen:			
	a. hogere technische school, afdeling bouwkunde + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch-technisch vakken aan de afdeling timmeren, metselen en bouwkunde	5 en 8	indien hij na het behalen van het getuigschrift of het diploma ten miste drie jaren in de praktijk is werkzaam geweest in de vakrichting van het getuigschrift of het diploma e.e.a. ten genoegen van de minister of, indien het de bezitter van een getuigschrift of een diploma van een avond-h.t.s. of van de werkmeestersopleiding betreft, na zijn 17de jaar vier jaar in de praktijk werkzaam is geweest
	b. hogere technische school, afdeling werktuigbouwkunde + p.g.	idem aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde	5 en 8	idem
	c. hogere technische school, afdeling mechanische bedrijfstechniek of mechanische technologie + p.g.	idem aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde	5 en 8	idem
	d. hogere technische school, afdeling weg- en waterbouwkunde + p.g.	idem aan de afdelingen timmeren, metselen en weg- en waterbouwkunde	5 en 8	idem
	e. hogere technische school, afdeling aannemers + p.g.	idem aan de afdelingen timmeren, metselen en weg- en waterbouwkunde	5 en 8	idem
	f. hogere technische school, afdeling elektrotechniek of elektrotechnische bedrijfstechniek + p.g.	idem aan de afdeling electrotechniek	5 en 8	idem
	g. hogere technische school, afdeling scheepsbouwkunde + p.g.	idem aan de afdelingen metaalbewerken, scheepsbouw en scheepsbouwkunde	5 en 8	idem
	h. hogere technische school, afdeling vliegtuigbouwkunde + p.g.	idem aan de afdeling vliegtuigbouwkunde	5 en 8	idem
	i. hogere technische school, afdeling fysische-techniek of chemie + p.g.	natuurkunde, scheikunde	3 en 8	idem
	j. hogere technische school, afdeling chemische techniek + p.g.	natuurkunde, scheikunde en chemische technologie	3 en 8	idem
	k. werkmeesteropleiding te Heerlen, afdeling werktuigbouwkunde + p.g.	vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch-technische vakken aan de afdelingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische techniek en werktuigbouwkunde	5 en 8	idem
	l. werkmeesteropleiding te Heerlen, afdeling elektrotechniek + p.g.	idem aan de afdeling elektrotechniek	5 en 8	idem
	m. hogere technische school voor de autotechniek te Apeldoorn + p.g.	idem aan de afdeling autoherstellen	5 en 8	idem
	n. hogere technische school, afdeling textiel-werktuigkunde + p.g.	idem aan de afdeling textiel	5 en 8	idem
	o. hogere textielschool te Enschede, afdeling spinnen en weven, breien en tricotage of verven en bleken en drukken + p.g.	theoretisch-technische vakken voor de desbetreffende afdeling	5 en 8	idem
	p. hogere textielschool te Tilburg, afdeling spinnen en weven of appreteren en verven, behaald na 1950 + p.g.	theoretisch-technische vakken voor de desbetreffende afdeling	5 en 8	idem
	q. middelbaar technische school te Dordrecht, afdeling suikerindustrie + p.g.	natuurkunde, scheikunde en chemische technologie	3 en 8	idem

170	getuigschrift of diploma van de na te noemen afdelingen van de uit's Rijks kas bekostigde dagschool te Rotterdam, uitgaande van het Nederlands Genootschap tot opleiding van leerkrachten voor het Nijverheidsonderwijs		
	a. houtbewerken + PG of PD	timmeren en machinale houtbewerking	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het houdbewerken	5
	b. constructie bankwerken en PG en PD	plaat-, vuur-, en constructiebankwerken	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	c. lassen en PG of PD	electrisch en autogeen	
		lassen en contructiebankwerken	5, 8, 13 en 14
		materialen- gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	d. metaalbewerken en PG of PD	metaalbewerken voor de werktuigbouw	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	e. fijnmetaalbewerken en PG of PD	fijnmetaalbewerken	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	f. elektromontage en PG en PD	elektrotechnische montage	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	g. bouwkunde en PG en PD	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de vakrichtingen timmeren, metselen en bouwkunde	5 en 8
	h. werktuigbouwkunde en PG en PD	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretische vakken aan de vakrichtingen metaalbewerken, fijnmechanische technieken en werktuigbouwkunde	5 en 8
	i. electrotechniek en PG of PD	vaktekenen technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de vakrichting elektrotechniek	5 en 8
171	getuigschrift of diploma van de na te noemen afdelingen van de Antilliaanse lerarenopleiding ingevolge artikel 12 en 33 van de Landsverordening voortgezet onderwijs		
	a. houtbewerken en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	timmeren en machinale houtbewerking	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het houtbewerken	5
	b. constructiebankwerken en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	plaatwerken, vuurwerken en constructiebankwerken	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	c. lassen en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	elektrisch- en autogeen en constructie bankwerken	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	d. metaalbewerken en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	metaalbewerken voor de werktuigbouw	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	e. fijnmetaalbewerken en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	fijnmetaalbewerken	5, 8, 13 en 14
		materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	f. elektromontage en verklaring van vol-	electrotechnische montage	5, 8, 13 en 14

	doende pedagogisch inzicht	materialen- en gereedschapskennis	5 en 8
		handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	g. bouwkunde en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	vaktekenen, technisch schetsen en theoretisch technische vakken aan de vakrichtingen timmeren, metselen en bouwkunde	5 en 8
	h. werktuigbouwkunde en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretische vakken aan de vakrichtingen metaalbewerken, fijnmetaalbewerken, fijnmechanische technieken en werktuigbouwkunde	5 en 8
	i. elektrotechniek en verklaring van voldoende pedagogisch inzicht	vaktekenen, technisch schetsen en de theoretisch-technische vakken aan de vakrichting elektrotechniek	5 en 8
	j. wis- en natuurkunde	natuurkunde en mechanica	3 t/m 8
		wiskunde	4 t/m 6
172	getuigschrift of diploma van de na te noemen afdelingen van de Antilliaanse lerarenopleiding ingevolge artikel 12 en 33 van de Landsverordening voortgezet onderwijs		
	a. praktijkleraar metselen	metselen materialen- en gereedschapskennis	5
	b. praktijkleraar timmeren	timmeren en machinale houtbewerking materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid in het houtbewerken	5
	c. praktijkleraar schilderen	schilderen materialen- en gereedschapskennis	5
	d. praktijkleraar metaalbewerken	metaalbewerken materialen- en gereedschapskennis handvaardigheid in het metaalbewerken	5
	e. praktijkleraar lassen en constructiebankwerken	elektrisch en autogeen lassen en constructie bankwerkenmaterialen- en gereedschapskennis handvaardigheid in het metaalbewerken	5
173	akte van bekwaamheid van de derde graad in de consumptieve techniek, uitgereikt door de Pedagogisch Technische Hogeschool, te Amsterdam, Nederland	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek, van het banketbakken, het broodbanketbakken en het koken en serveren	3 t/m 6
174	akte van bekwaamheid van de derde graad in de installatietechniek uitgereikt door de Pedagogisch Technische Hogeschool, te Amsterdam, Nederland	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de installatietechniek	3 t/m 6
175	akte van bekwaamheid van de derde graad in de Papiamentse taal, uitgereikt door het Instituto Di Lenga Arubano van de Directie Onderwijs en het Instituto Pedagogico Arubano	Papiaments	2 t/m 9
176	akte van bekwaamheid van de derde graad in de wiskunde, uitgereikt door het Instituto Pedagogico Arubano	wiskunde	3 t/m 6
177	akte van bekwaamheid van de derde graad in de biologie, uitgereikt door het Instituto Pedagogico Arubano	biologie	3 t/m 6

178	akte van bekwaamheid van de derde graad in de Nederlandse taal, uitgereikt door het Instituto Pedagogico Arubano	Nederlands	3 t/m 6	
179	akte van bekwaamheid van de derde graad in de Engelse taal, uitgereikt door het Instituto Pedagogico Arubano	Engels	3 t/m 6	
180	akte van bekwaamheid van de derde graad in de Spaanse taal, uitgereikt door het Instituto Pedagogico Arubano	Spaans	3 t/m 6	
181	akte van bekwaamheid van de derde graad in de lichamelijke oefening, uitgereikt door het Instituto Pedagogico Arubano	lichamelijke oefening	3 /m 6	
182	akte van bekwaamheid van de derde graad in de informatiekunde, uitgereikt door het Examenbureau van de Directie Onderwijs	informatiekunde	3 t/m 6	
183	getuigschrift van met goed gevolg afgelegd bachelorsexamen in de studierichting bedrijfskunde van de Faculteit der Sociale en Economische wetenschappen van de Universiteit van de Nederlandse Antillen, met als afstudeerrichting algemene bedrijfskunde	handelskennis	3 t/m 8	bezit van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding is vereist
184	idem met als afstudeerrichting economie	handelskennis	3 t/m 8	zie 183
185	idem met als afstudeerrichting accountancy	handelskennis	3 t/m 8	zie 183
186	getuigschrift van het met goed gevolg afgelegd eindexamen in de studierichting bedrijfseconomie aan de financieel-economische faculteit van de Universiteit van Aruba	handelskennis	2 t/m 9	bezit van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding is vereist
187	diploma van de uit de openbare kas bekostigde lerarenopleiding tweede-graads verpleegkunde	verpleegkunde (waaronder e.h.b.o.) anatomie fysiologie	2 t/m 9 2 t/m 9 2 t/m 9	
188	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in:			
	a. aardrijkskunde	aardrijkskunde	2 t/m 9	
	b. biologie	biologie (waaronder anatomie, fysiologie)	2 t/m 9	
	c. Duits	Duits	2 t/m 9	
	d. Engels	Engels	2 t/m 9	
	e. Frans	Frans	2 t/m 9	
	f. geschiedenis	geschiedenis	2 t/m 9	
	g. natuurkunde	natuurkunde	2 t/m 9	
	h. Nederlands	Nederlands	2 t/m 9	
	i. scheikunde	scheikunde	2 t/m 9	
	j. Spaans	Spaans	2 t/m 9	
	k. wiskunde	wiskunde	2 t/m 9	
	l. pedagogiek	pedagogiek (waaronder algemene didactiek) agogie(k) onderwijskunde (waaronder algemene didac-	2 t/m 9 2 t/m 9 2 t/m 9	

		tiek)		
		psychologie	2 t/m 9	
	m. algemene economie	algemene economie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		kantoorpraktijk	2 t/m 9	
		verkooppraktijk	2 t/m 9	
		verkoopbevordering	2 t/m 9	
		recht		de bevoegdheid geldt niet voor de vakken publiekrecht en privaatrecht in het middelbaar beroepsonderwijs
	n. bedrijfseconomie	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		kantoorpraktijk	2 t/m 9	
		verkooppraktijk	2 t/m 9	
		verkoopbevordering	2 t/m 9	
		recht		de bevoegdheid geldt niet voor de vakken publiekrecht en privaatrecht in het middelbaar beroepsonderwijs
	o. gezondheidskunde	gezondheidskunde	1 t/m 9	
		anatomie	1 t/m 9	
		fysiologie	1 t/m 9	
	p. huishoudkunde	huishoudkunde	2 t/m 9	
	q. maatschappijleer	maatschappijleer	2 t/m 9	
	r. omgangskunde	omgangskunde	2 t/m 9	
		agogie(k)	2 t/m 9	
		andragogie(k)	2 t/m 9	
		pedagogie(k) (waaronder algemene didactiek)	2 t/m 9	
		psychologie	2 t/m 9	
189	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de tenminste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in:			
	a. aardrijkskunde	aardrijkskunde	1 t/m 15	
		maatschappijleer	1 t/m 15	indien blijkens aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen
	b. biologie	biologie (waaronder anatomie, fysiologie)	1 t/m 15	
	c. Duits	Duits	1 t/m 15	
	d. Engels	Engels	1 t/m 15	
	e. Frans	Frans	1 t/m 15	
	f. geschiedenis	geschiedenis	1 t/m 15	
		maatschappijleer	1 t/m 15	indien blijkens aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen
	g. natuurkunde	natuurkunde	1 t/m 15	
	h. Nederlands	Nederlands	1 t/m 15	
	i. scheikunde	scheikunde	1 t/m 15	
	j. Spaans	Spaans	1 t/m 15	
	k. wiskunde	wiskunde (waaronder statistiek)	1 t/m 15	
	l. pedagogiek	pedagogiek (waaronder algemene didactiek)	1 t/m 15	
		agogie(k)/agologie	1 t/m 15	
		onderwijskunde (waaronder algemene didactiek)	1 t/m 15	
		psychologie	1 t/m 15	
		maatschappijleer	1 t/m 15	indien blijkens aantekening op de ach-

				terzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen
	m. algemene economie	algemene economie (waaronder statistiek)	1 t/m 15	
		maatschappijleer	1 t/m 15	indien blijkens aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen
		recht	1 t/m 15	alleen voor die scholen waar het vak recht als zodanig in de lessentabel voorkomt
	n. bedrijfseconomie	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	1 t/m 15	
		maatschappijleer	1 t/m 15	indien blijkens aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen
		recht	1 t/m 15	alleen voor die scholen waar het vak recht als zodanig in de lessentabel voorkomt
		privaatrecht	1 t/m 15	
190	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het vak techniek	techniek	2 t/m 9	
191	akte van bekwaamheid van de tweede graad in twee vakken dan wel akte van bekwaamheid van de tweede graad in een vak, tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas zijn bekostigd krachtens de Nederlandse Experimentenwet onderwijs (Stbl. 1970, 370, Zoals gewijzigd) (zgn. Nieuwe Lerarenopleiding, NLO's):			
	a. aardrijkskunde	aardrijkskunde	2 t/m 9	
	b. biologie	biologie (waaronder anatomie, fysiologie)	2 t/m 9	
	c. Duits	Duits	2 t/m 9	
	d. Engels	Engels	2 t/m 9	
	e. Frans	Frans	2 t/m 9	
	f. geschiedenis	geschiedenis	2 t/m 9	
	g. natuurkunde	natuurkunde	2 t/m 9	
	h. Nederlands	Nederlands	2 t/m 9	
	i. scheikunde	scheikunde	2 t/m 9	
	j. wiskunde	wiskunde (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
	k. economie (akte afgegeven vóór de splitsing in I en II, vergelijk onder l en m)	algemene economie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		recht (waaronder privaatrecht, staatsinrichting/publiekrecht, belastingrecht)	2 t/m 9	
	l. economische wetenschappen I en recht	algemene economie (waaronder statistiek)	2 t/m 92 t/m 9	
	m. economische wetenschappen II en recht	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		recht (waaronder privaatrecht, staatsinrichting/publiekrecht, belastingrecht)		

		kantoorpraktijk	2 t/m 9	mits de akte is behaald op of na 1-12-1985
		verkooppraktijk	2 t/m 9	mits de akte is behaald op of na 1-12-1986 en mits tevens de akte is afgegeven voor de beide vakken economische wetenschappen I en recht en economische wetenschappen II en recht in combinatie met elkaar
		verkoopbevordering	2 t/m 9	onder dezelfde voorwaarden als voor verkooppraktijk
	n. gezondheidskunde	gezondheidskunde	1 t/m 9	
		anatomie	2 t/m 9	
		fysiologie	2 t/m 9	
	o. huishoudkunde	huishoudkunde	1 t/m 9	
	p. maatschappijleer	maatschappijleer	2 t/m 9	
	q. omgangskunde	omgangskunde	2 t/m 9	
		agogie(k)	2 t/m 9	
		andragogie(k)	2 t/m 9	
		pedagogie(k) (waaronder algemene didactiek)	2 t/m 9	
		psychologie	2 t/m 9	
		handvaardigheid (textiele werkvormen)	2 t/m 9	
	r. textiele werkvormen	textiele werkvormen	2 t/m 9	
		praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van mode en kleding	2 t/m 6	
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9	
	s. handvaardigheid	handvaardigheid	2 t/m 9	
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9	
	t. tekenen	tekenen	2 t/m 9	
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9	
192	akte van bekwaamheid van de derde graad in twee vakken dan wel akte van bekwaamheid van de derde graad in een vak, tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas zijn bekostigd krachtens de Nederlandse Experimentenwetonderwijs (zgn. NLO's):			
	a. aardrijkskunde	aardrijkskunde	3 t/m 6	
	b. biologie	biologie (waaronder anatomie, fysiologie)	3 t/m 6	
	c. Duits	Duits	3 t/m 6	
	d. Engels	Engels	3 t/m 6	
	e. Frans	Frans	3 t/m 6	
	f. geschiedenis	geschiedenis	3 t/m 6	
	g. natuurkunde	natuurkunde	3 t/m 6	
	h. Nederlands	Nederlands	3 t/m 6	
	i. scheikunde	scheikunde	3 t/m 6	
	j. wiskunde	wiskunde (waaronder statistiek)	3 t/m 6	
	k. economie (akte afgegeven vóór de splitsing in I en II, vergelijk onder l)	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	3 t/m 6	
	l. economische wetenschappen II en recht	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	3 t/m 6	
		kantoorpraktijk	3 t/m 6	mits de akte is behaald op of na 1-12-1985
	m. gezondheidskunde	gezondheidskunde	3 t/m 6	
		anatomie	3 t/m 6	
		fysiologie	3 t/m 6	
	n. huishoudkunde	huishoudkunde	3 t/m 6	

	o. maatschappijleer	maatschappijleer	3 t/m 6	
	p. textiele werkvormen	handvaardigheid (textiele werkvormen)	3 t/m 6	
		textiele werkvormen	3 t/m 6	
		praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van mode en kleding	3 t/m 6	
		kunstgeschiedenis	3 t/m 6	
	q. handvaardigheid	handvaardigheid	3 t/m 6	
		kunstgeschiedenis	3 t/m 6	
	r. tekenen	tekenen	3 t/m 6	
		kunstgeschiedenis	3 t/m 6	
193	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit twee studierichtingsdelen, waarvan de inhoud van het ene studierichtingsdeel (vak) mede is gericht op het geven van middelbaar beroepsonderwijs en de inhoud van het andere studierichtingsdeel (vak) niet mede is gericht op het geven van middelbaar beroepsonderwijs			Algemene opmerking: De studierichting omvat twee studierichtingsdelen (vakken). De bevoegdheid is aangegeven met de codering 2 t/m 9, echter: de bevoegdheid voor het mbo geldt steeds voor één van beide studierichtingsdelen (vakken), nl. het studierichtingsdeel (vak) waarvan de inhoud mede is gericht op het geven van middelbaar beroepsonderwijs, zoals aangegeven op het getuigschrift. Voor het andere vak is de bevoegdheid beperkt tot de overige soorten van onderwijs die worden aangegeven met de codering 2 tot en met 9
	a. aardrijkskunde	aardrijkskunde	2 t/m 9	idem
	b. biologie	biologie (waaronder anatomie, fysiologie)	2 t/m 9	idem
	c. Duits	Duits	2 t/m 9	idem
	d. Engels	Engels	2 t/m 9	idem
	e. Frans	Frans	2 t/m 9	idem
	f. geschiedenis	geschiedenis	2 t/m 9	idem
	g. natuurkunde	natuurkunde	2 t/m 9	idem
	h. Nederlands	Nederlands	2 t/m 9	idem
	i. scheikunde	scheikunde	2 t/m 9	idem
	j. wiskunde	wiskunde	2 t/m 9	idem
	k. omgangskunde	omgangskunde	2 t/m 9	idem
		pedagogiek (waaronder algemene didactiek)	2 t/m 9	idem
		agogie(k)	2 t/m 9	idem
		andragogie(k)	2 t/m 9	idem
		psychologie	2 t/m 9	idem
	l. maatschappijleer	maatschappijleer	2 t/m 9	idem
	m. algemene economie	algemene economie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	idem
		kantoorpraktijk	2 t/m 9	uitsluitend indien de inhoud van het studierichtingsdeel algemene economie mede is gericht op het geven van middelbaar beroepsonderwijs
		verkooppraktijk	2 t/m 9	idem
		verkoopbevordering	2 t/m 9	idem
		recht	2 t/m 9	uitsluitend indien de inhoud van het studierichtingsdeel algemene economie mede gericht is op het geven van middelbaar beroepsonderwijs; de bevoegdheid geldt niet voor de vakken publiekrecht en privaatrecht in het middelbaar beroepsonderwijs
	n. bedrijfseconomie	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	zie de algemene opmerking
		kantoorpraktijk	2 t/m 9	idem
		verkooppraktijk	2 t/m 9	idem

		verkoopbevordering	2 t/m 9	idem
		recht	2 t/m 9	idem de bevoegdheid geldt niet voor de vakken publiekrecht en privaatrecht in het middelbaar beroepsonderwijs
	o. gezondheidskunde	gezondheidskunde	1 t/m 9	zie de algemene opmerking
		anatomie	2 t/m 9	idem
		fysiologie	2 t/m 9	idem
	p. huishoudkunde	huishoudkunde	1 t/m 9	idem
	q. textiele werkvormen	textiele werkvormen	2 t/m 9	idem
		handvaardigheid (textiele werkvormen)	2 t/m 9	idem
		praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van mode en kleding	2 t/m 6	idem
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9	idem
	r. tekenen	tekenen	2 t/m 9	idem
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9	idem
	s. handvaardigheid	handvaardigheid (handenarbeid)	2 t/m 9	idem
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9	idem
194	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in:			
	a. aardrijkskunde	aardrijkskunde	2 t/m 9	
	b. biologie	biologie (waaronder anatomie, fysiologie)	2 t/m 9	
	c. Duits	Duits	2 t/m 9	
	d. Engels	Engels	2 t/m 9	
	e. Frans	Frans	2 t/m 9	
	f. geschiedenis	geschiedenis	2 t/m 9	
	g. natuurkunde	natuurkunde	2 t/m 9	
	h. Nederlands	Nederlands	2 t/m 9	
	i. scheikunde	scheikunde	2 t/m 9	
	j. wiskunde	wiskunde (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
	k. omgangskunde	omgangskunde	2 t/m 9	
		pedagogie(k) (waaronder algemene didactiek)	2 t/m 9	
		agogie(k)	2 t/m 9	
		andragogie(k)	2 t/m 9	
		psychologie	2 t/m 9	
	l. maatschappijleer	maatschappijleer	2 t/m 9	
	m. algemene economie	algemene economie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		kantoorpraktijk	2 t/m 9	
		verkooppraktijk	2 t/m 9	
		verkoopbevordering	2 t/m 9	
		recht	2 t/m 9	
	n. bedrijfseconomie	bedrijfseconomie (waaronder statistiek)	2 t/m 9	
		kantoorpraktijk	2 t/m 9	
		verkooppraktijk	2 t/m 9	
		verkoopbevordering	2 t/m 9	
		recht	2 t/m 9	
	o. gezondheidskunde	gezondheidskunde	1 t/m 9	
		anatomie	2 t/m 9	
		fysiologie	2 t/m 9	
	p. huishoudkunde	huishoudkunde	1 t/m 9	
	q. textiele werkvormen	textiele werkvormen	2 t/m 9	
		handvaardigheid (textiele werkvormen)	2 t/m 9	
		praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van mode en kleding	2 t/m 9	

		kunstgeschiedenis	2 t/m 9
	r. tekenen	tekenen	2 t/m 9
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9
	s. handvaardigheid	handvaardigheid (handenarbeid)	2 t/m 9
		kunstgeschiedenis	2 t/m 9
195	diploma van de zgn. geherstructureerde derdegraadsopleiding in twee vakken, uitgereikt door een van de avondscholen of van de dagschool te Rotterdam, uitgaande van het Nederlands Genootschap tot Opleiding van leraren voor het Beroepsonderwijs I. diploma van de vierjarige geherstructureerde opleiding, behaald vóór 1 augustus 1980 + p.g. II. diploma van de vijfjarige geherstructureerde opleiding + p.g.		
	a. bouwkunde	theoretisch-technische vakken op het gebied van de bouwtechniek/bouwkunde	3 t/m 6
	b. bouwtechniek	praktische vakken op het gebied van de bouwtechniek/bouwkunde	3 t/m 6
	c. consumptieve techniek I	theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek, van het banketbakken, het brood-banketbakken en het koken en serveren	3 t/m 6
	d. consumptieve techniek II	praktische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek, van het banketbakken, het brood-banketbakken en het koken en serveren	3 t/m 6
	e. elektrotechniek	theoretisch-technische vakken op het gebied van de elektrotechniek	3 t/m 6
	f. praktijk elektrotechniek	praktische vakken op het gebied van de elektrotechniek	3 t/m 6
	g. grafische techniek I	theoretisch-technische vakken op het gebied van de grafische techniek	3 t/m 6
	h. grafische techniek II	praktische vakken op het gebied van de grafische techniek	3 t/m 6
	i. installatietechniek	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de installatie-techniek	1 t/m 9
	j. mechanische techniek	praktische vakken op het gebied van de mechanische techniek/werktuigbouwkunde	3 t/m 6
	k. motorvoertuigentechniek	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de motorvoertuigentechniek	3 t/m 6
	l. natuurkunde	natuurkunde	3 t/m 6
	m. werktuigbouwkunde	theoretisch-technische vakken op het gebied van de mechanische techniek/werktuigbouwkunde	3 t/m 6
	n. wiskunde	wiskunde (waaronder statistiek)	3 t/m 6
196	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samen-gestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (waarvan de inhoud mede is gericht op het geven van middelbaar beroepson-		

	derwijs)			
	a. 1. bouwtechniek I 2. bouwtechniek II	praktische vakken op het gebied van bouwtechniek/bouwkunde	1 t/m 15	
		theoretisch-technische vakken op het gebied van bouwtechniek/bouwkunde	2 t/m 9	voorzover deze vakken directe relatie hebben met de uitvoering van bouwconstructies
	b. 1. mechanische techniek I 2. mechanische techniek II	praktische vakken op het gebied van mechanische techniek/werktuigbouwkunde	1 t/m 15	
		theoretisch-technische vakken op het gebied van techniek/werktuigbouwkunde	2 t/m 9	voorzover deze vakken directe relatie hebben met de vervaardiging van werkstukken
	c. 1. schilderen I 2. schilderen II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van het schilderen	1 t/m 15	
	d. 1. motorvoertuigentechniek I 2. motorvoertuigentechniek II	praktische vakken op het gebied van de motorvoertuigentechniek	1 t/m 15	
		theoretisch-technische vakken op het gebied van de motorvoertuigentechniek	2 t/m 9	
	e. 1. elektrotechniek I 2. elektrotechniek II	praktische vakken op het gebied van de elektrotechniek	1 t/m 15	
		theoretisch-technische vakken op het gebied van de elektrotechniek	2 t/m 9	
	f. 1. grafische techniek I 2. grafische techniek II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de grafische techniek	1 t/m 15	
	g. 1. koken en serveren I 2. koken en serveren II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek en van het koken en serveren	1 t/m 15	
	h 1. brood- en banketbakken I 2. brood- en banketbakken II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek, van het banketbakken en van het brood-banketbakken	1 t/m 15	
197	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samen-gestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (waarvan de inhoudniet mede is gericht op het geven van middelbaar beroepsonderwijs dan wel algemeen en op het beroep gericht onderwijs in het kader van het leerlingwezen)			
	a. 1. mechanische techniek I 2. mechanische techniek II met als afstudeerrichting verspanende technieken	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene mechanische techniek/werktuigbouwkunde en van de verspanende technieken (waaronder metaalbewerken, fijnmetaalbewerken)	3 t/m 6	
	b. 1. mechanische techniek I 2. mechanische techniek II met als afstudeerrichting niet-verspanende technieken	praktische en theoretisch- technische vakken op het gebied van de algemene mechanische techniek/werktuigbouwkunde en van de niet-verspanende technieken (waaronder constructiebankwerken, lassen)	3 t/m 6	
	c. 1. bouwtechniek I 2. bouwtechniek II met als afstudeerrichting fijnhoutbewerken	praktische en theoretischtechnische vakken op het gebied van de algemene bouwtechniek/bouwkunde en van meubelmaken/fijnhoutbewerken/machinaal houtbewerken	3 t/m 6	
	d. 1. bouwtechniek I 2. bouwtechniek II met als afstudeerrichting timmeren	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene bouwtechniek/bouwkunde en van het timme-	3 t/m 6	

		ren/machinaal houtbewerken		
e.	1. bouwtechniek I 2. bouwtechniek II met als afstudeerrichting metselen en stucadoren	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene bouwtechniek/bouwkunde en van het metselen en stucadoren	3 t/m 6	
f.	1. bouwtechniek I 2. bouwtechniek II met als afstudeerrichting schilderen	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene bouwtechniek/bouwkunde en van het schilderen	3 t/m 6	
g.	1. motorvoertuigentechniek I 2. motorvoertuigentechniek II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de motorvoertuigentechniek	3 t/m 6	
h.	1. elektrotechniek I 2. elektrotechniek II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de elektrotechniek	3 t/m 6	
i.	1. installatietechniek I 2. installatietechniek II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de installatietechniek	3 t/m 6	
j.	1. consumptieve techniek I 2. consumptieve techniek II met als afstudeerrichting brood- en banketbakken	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek en van het brood-banketbakken en banketbakken	3 t/m 6	
k.	1. consumptieve techniek I 2. consumptieve techniek II met als afstudeerrichting koken en serveren	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de algemene consumptieve techniek en van het koken en serveren	3 t/m 6	
l.	1. grafische techniek I 2. grafische techniek II	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de grafische techniek	3 t/m 6	
198	getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting:			voor de bevoegdheid voor de praktische en theoretisch-technische vakken is vereist dat de bezitter na het behalen van het getuigschrift tenminste drie jaar in de praktijk is werkzaam geweest in de desbetreffende vakrichting
a.	elektrotechniek + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de elektrotechniek	2 t/m 9	idem
b.	werktuigbouw + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de mechanische techniek/werktuigbouwkunde	2 t/m 9	idem
c.	vliegtuigbouwkunde + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de vliegtuigbouwkunde	2 t/m 9	idem
		theoretisch-technische vakken op het gebied van de mechanische techniek/werktuigbouwkunde	2 t/m 9	idem
d.	scheepsbouwkunde + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de scheepsbouwkunde	2 t/m 9	idem
		theoretisch-technische vakken op het gebied van de mechanische techniek/werktuigbouwkunde	2 t/m 9	idem
e.	metaalkunde + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de mechanische techniek/werktuigbouwkunde	2 t/m 9	idem
		theoretisch-technische vakken op het gebied van de metaalkunde	2 t/m 9	idem
f.	autotechniek + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de motorvoertuigentechniek	2 t/m 9	idem
g.	civiele techniek + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de weg- en waterbouwkunde	2 t/m 9	idem
h.	landmeetkunde + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied van de landmeetkunde	2 t/m 9	idem
i.	bouwkunde + p.g.	theoretisch-technische vakken op het gebied	2 t/m 9	idem

		van de bouwtechniek/bouwkunde		
j.	chemische technologie + p.g.	praktische en theoretisch- technische vakken op het gebied van de chemische technologie	2 t/m 9	idem
k.	technische natuurkunde	praktische en theoretisch-technische vakken op het gebied van de fysische techniek	2 t/m 9	idem
l.	bouwtechnische bedrijfskunde	theoretisch-technische vakken op het gebied van de bouwtechniek/bouwkunde	2 t/m 9	idem
m.	commerciële confectietechniek	theoretisch-technische vakken op het gebied van de confectietechniek	2 t/m 9	idem